

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ»

ΚΟΝΤΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : Θ. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ, 19/1/2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	6
1.1 ΓΕΝΙΚΑ	6
1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ	6
1.3 ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ	7
1.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	10
1.5 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	10
1.6 Η ΕΠΟΧΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	11
1.7 ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΡΕΙΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	13
2.1 ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ.....	13
2.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΝΑΛΥΤΩΝ	13
2.3 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	13
2.4 ΕΙΔΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	14
2.4.1 ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΛΥΤΗ.....	14
2.4.2 ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	14
2.5 ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	14
2.5.1 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	14
2.5.2 ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΙΚΗ Ή ΚΑΘΕΤΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ	18
3.1 ΓΕΝΙΚΑ	18
3.2 ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ.....	18
3.3 ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ.....	19
3.4 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ.....	19
3.5 ΒΑΣΙΚΟΤΕΡΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ	20
3.6 ΕΙΔΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	20
3.6.1 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	20
3.6.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	21
3.6.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	21
3.6.4 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΜΥΝΤΙΚΟΥ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	22
3.7 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	22

3.7.1 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	23
3.7.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	23
3.7.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	24
3.7.4 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΕΩΣ	25
3.7.5 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	25
3.7.6 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΠΑΓΙΩΝ	26
3.7.7 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	26
3.8 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	26
3.8.1 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΜΙΚΤΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ Ή ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	27
3.8.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ Ή ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	27
3.8.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	28
3.8.4 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	28
3.8.5 ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	29
3.8.6 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	29
3.8.7 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΧΛΕΥΣΕΩΣ	30
3.8.8 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΩΝ ΠΡΟΣ ΠΑΓΙΑ	30
3.8.9 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΩΝ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ	31
3.8.10 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ ΠΑΓΙΩΝ	31
3.8.11 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΠΡΟ ΠΩΛΗΣΕΙΣ	31
3.9 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	32
3.9.1 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ	32
3.9.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ	33
3.9.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	33
3.9.4 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΓΙΩΝ ΠΡΟΣ ΜΕΣΟ ΑΡΙΘΜΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	33
3.9.5 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΜΟΙΒΩΝ ΠΡΟΣ ΜΕΣΟ ΑΡΙΘΜΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	34
3.9.6 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΕΩΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	34
3.10 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	34
3.10.1 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	35
3.10.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΔΑΝΕΙΑΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	35
3.10.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΠΡΟΣ ΠΑΓΙΑ	36
3.10.4 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	36
3.10.5 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΓΙΩΝ ΠΡΟΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	36
3.10.6 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΕΩΣ ΤΟΚΩΝ	37
3.11 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ	37

3.11.1 ΚΕΡΔΗ ΚΑΤΑ ΜΕΤΟΧΗ.....	38
3.11.2 ΜΕΡΙΣΜΑ ΚΑΤΑ ΜΕΤΟΧΗ.....	38
3.11.3 Η ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ	38
3.11.4 ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΙΑΝΕΜΟΜΕΝΩΝ ΚΕΡΔΩΝ	38
3.11.5 Η ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.....	39
3.11.6 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΕΩΣ ΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ.....	39
3.11.7 ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΤΙΜΗ ΜΕΤΟΧΗΣ	39
3.11.8 ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΑ ΜΕΤΟΧΗΣ	39
3.11.9 ΛΟΓΟΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΤΙΜΗΣ ΠΡΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΑ ΜΕΤΟΧΗΣ	40
3.11.10 ΛΟΓΟΣ ΤΙΜΗΣ ΠΡΟΣ ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ.....	40
3.11.11 ΤΑΜΕΙΑΚΗ ΡΟΗ ΚΑΤΑ ΜΕΤΟΧΗ	40
3.11.12 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΕΩΣ ΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΤΑΜΕΙΑΚΗ ΡΟΗ	41
3.11.13 ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΚΑΤΑ ΜΕΤΟΧΗ	41
3.11.14 ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΚΑΙ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ	42
4.1 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	42
4.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	43
4.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	46
4.4 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	49
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	52
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	53
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	54

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρούσα εργασία γίνεται χρηματοοικονομική ανάλυση των ξενοδοχειακών μονάδων της Ρόδου και αφορά την τετραετία 2009 έως 2012. Σκοπός αυτής είναι η μελέτη των χρηματοοικονομικών στοιχείων του κλάδου, όπως και οι επιδράσεις που δημιουργήθηκαν, αρνητικές ή θετικές, στις επιχειρήσεις μετά από την παγκόσμια οικονομική κρίση που ξεκίνησε στα τέλη του 2008 και συνεχίζει να υφίσταται έως την σημερινή ημέρα. Η μεθοδολογία της έρευνας που χρησιμοποιήσαμε για την εκπόνηση της πτυχιακής είναι η ανάλυση των οικονομικών στοιχείων με χρήση των αριθμοδεικτών. Ο συγκεκριμένος τρόπος που επιλέχθηκε είναι πιο ουσιαστικός από άλλες μεθόδους διότι η τεχνική αυτή εξυπηρετεί περισσότερο στην ερμηνεία των χρηματοοικονομικών δεδομένων. Τα ευρήματα που εντοπίσαμε μας βοήθησαν να βγάλουμε ασφαλή συμπεράσματα για την τάση που δημιουργήθηκε από το οικονομικό «κραχ» τα οποία παρουσιάζονται και επεξηγούνται λεπτομερώς με σχετικούς πίνακες και γραφήματα. Τέλος, ο βασικός περιορισμός ως εξωτερικοί αναλυτές είναι πως βασιστήκαμε μόνο στις δημοσιευμένες βασικές λογιστικές καταστάσεις όπως ο Ισολογισμός και η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης με αυτό να έχει ως αποτέλεσμα την μή περαιτέρω μελέτη και διερεύνηση εις βάθος για ακόμη πιο ασφαλέστερα και λεπτομερή συμπεράσματα.

ABSTRACT

In this study we examine the financial analysis of the hotels located on the island of Rhodes, Greece concerning the years from 2009 to 2012. The aim is the study of the financial figures and the impact it has - both positive and negative - on the business sector taking into consideration the world economic crisis which has initiated early in 2008 until the present day. The methodology we used for drawing the conclusions of the study is the analysis of the facts and figures with the use of several ratios. The certain method we chose is fundamental and substantial in comparison to other methods available, due to the fact that the certain technique serves best the understanding of the available economic figures. The findings from our study helped us draw the best conclusions concerning the recession which are fully analyzed with the use of graphs and tables. As external analysts the major restriction we based our study on, had to do mainly with the Financial Sheet and the Income Statement leading to non further investigation in order to accomplish safer and more detailed findings.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τουρισμός αποτελεί τον κεντρικό πυλώνα ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και συνδέεται άμεσα με πολλούς τομείς, βασικότερος αυτών ο ξενοδοχειακός, συνεισφέροντας σημαντικά στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, στην απασχόληση και στις επενδύσεις. Η χρηματοοικονομική ανάλυση αποτελεί πολύτιμο εργαλείο για διάφορους φορείς αφού με τη βοήθειά της μπορούν να διεξαχθούν πορίσματα που βοηθούν στην αξιολόγηση της πολιτικής που ακολουθείται, όπως επίσης και των προοπτικών μιας επιχείρησης ή γενικότερα ενός κλάδου.

Η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει σκοπό τον έλεγχο και τη μελέτη των χρηματοοικονομικών στοιχείων, με χρονικό περιορισμό τα έτη 2009 έως και 2012, των ξενοδοχειακών μονάδων της Ρόδου όπως παρουσιάζονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση *www.hellastat.gr* (δια επεξεργασία). Η μελέτη εντοπίζεται χρονικά στην μετά την παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση του 2008.

Η διάρθρωσή της έχει ως ακολούθως:

Στο πρώτο κεφάλαιο δίνεται η έννοια του ξενοδοχειακού τομέα και γίνεται αναφορά στην ιστορική εξέλιξη της ξενοδοχειακής μονάδας. Παρουσιάζονται οι μεταβολές του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας μας και γίνεται σύγκριση των αντίστοιχων στοιχείων της Δωδεκανήσου με εκείνα της Ελλάδας. Επίσης διαχωρίζονται οι κατηγορίες επίδρασης του τουρισμού στην Ελληνική οικονομία και δίνονται οι ορισμοί της εποχικότητας και της ανταγωνιστικότητας.

Στο δεύτερο κεφάλαιο δίνεται η έννοια και ο σκοπός της ανάλυσης. Επίσης η χρησιμότητα, οι στόχοι, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά της. Τέλος διαχωρίζονται οι κατηγορίες των αναλυτών όπως επίσης τα είδη και οι μέθοδοι ανάλυσης.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύονται οι αριθμοδείκτες ως προς τον σχηματισμό τους, τη χρησιμότητά τους και τους στόχους τους. Επισημαίνονται τα πλεονεκτήματά τους και διαχωρίζονται οι βασικότερες κατηγορίες αριθμοδεικτών και τα είδη τους.

Στο τέταρτο κεφάλαιο ακολουθούν πίνακες με τις τιμές των κυριότερων αριθμοδεικτών όπως σχηματίστηκαν στα τέσσερα έτη που αναλύονται και διαγράμματα για την γραφική απεικόνιση της πορείας που ακολούθησαν. Έπειτα πίνακας με τα βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη των ξενοδοχειακών μονάδων με τις μεταβολές τους και τα συμπεράσματα που αντλούνται. Στο τέλος βρίσκεται η βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

1.1 ΓΕΝΙΚΑ

Ο ξενοδοχειακός τομέας αποτελεί ένα βασικό τμήμα της βιομηχανίας του τουρισμού και χαρακτηρίζεται από τη δυνατότητά του να παρέχει διαμονή-διανυκτέρευση και να προσφέρει στους πελάτες αγαθά και υπηρεσίες. Επειδή αυτά τα αγαθά και οι υπηρεσίες παρέχονται μαζί, τα ξενοδοχεία αυτά χαρακτηρίζονται ως *ξενοδοχειακές μονάδες*. Αυτός ο συνδυασμός παροχής υλικών και άυλων αγαθών, οδηγεί στο συμπέρασμα πως τα ξενοδοχεία παρέχουν στους πελάτες τους αγαθά, προνόμια και υπηρεσίες που δεν παρέχονται αλλού.

Όλες λοιπόν οι κτιριακές εγκαταστάσεις στις οποίες προσφέρεται συνδυασμός αγαθών και υπηρεσιών όπως αναφέρθηκε παραπάνω και μας είναι γνωστές ως ξενοδοχεία ή μοτέλ ή πανσιόν κλπ ανήκουν στον *ξενοδοχειακό τομέα*.

Οι τουριστικές εγκαταστάσεις διακρίνονται σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με το είδος, την έκταση, το επίπεδο του συνδυασμού αγαθών και υπηρεσιών που προσφέρουν, ακόμα και ανάλογα με το είδος του πελάτη που εξυπηρετούν, τον τύπο ιδιοκτησίας και τη γεωγραφική θέση

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Η διαχρονική εξέλιξη της ξενοδοχειακής μονάδας ως οικονομικής μονάδας που παρέχει υπηρεσίες φιλοξενίας επί πληρωμή μετριέται σε αιώνες. Συνάρτηση της εξέλιξης αυτής είναι η οικονομική, κοινωνική και πολιτική ανάπτυξη του ανθρώπου όπως επίσης και η ανάπτυξη των μέσων μεταφοράς και επικοινωνίας. Ως πρώτη μορφή ξενοδοχείου θεωρείται το καταγώγιο. Αργότερα πήρε τη μορφή του ξενώνα, τον οποίο ακολούθησε το πανδοχείο, όπου στην αρχή παρείχε μόνο στέγη, όμως σύντομα προστέθηκε και η παροχή γευμάτων.

Το πρώτο ξενοδοχείο που κατασκευάστηκε στην Ελλάδα, κτίστηκε μετά την επανάσταση του 1821 και επί της βασιλείας του Όθωνα στο Ναύπλιο. Μετά τη μεταφορά της πρωτεύουσας στην Αθήνα, δημιουργήθηκε και εκεί το πρώτο για την περιοχή ξενοδοχείο που άρχισε να λειτουργεί από το 1874.

Από τότε η Αθήνα και μέχρι το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο απέκτησε ξενοδοχεία διαφόρων τάξεων, λίγα όμως από αυτά πληρούσαν τους Ευρωπαϊκούς όρους μίας ξενοδοχειακής επιχείρησης. Μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και μέχρι να φτάσουμε το σημερινό επίπεδο της Ελληνικής ξενοδοχειακής βιομηχανίας, μεσολάβησε αλματώδης αύξηση στον αριθμό και την οργάνωση των ξενοδοχείων όπως επίσης και στην ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών.

1.3 ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ

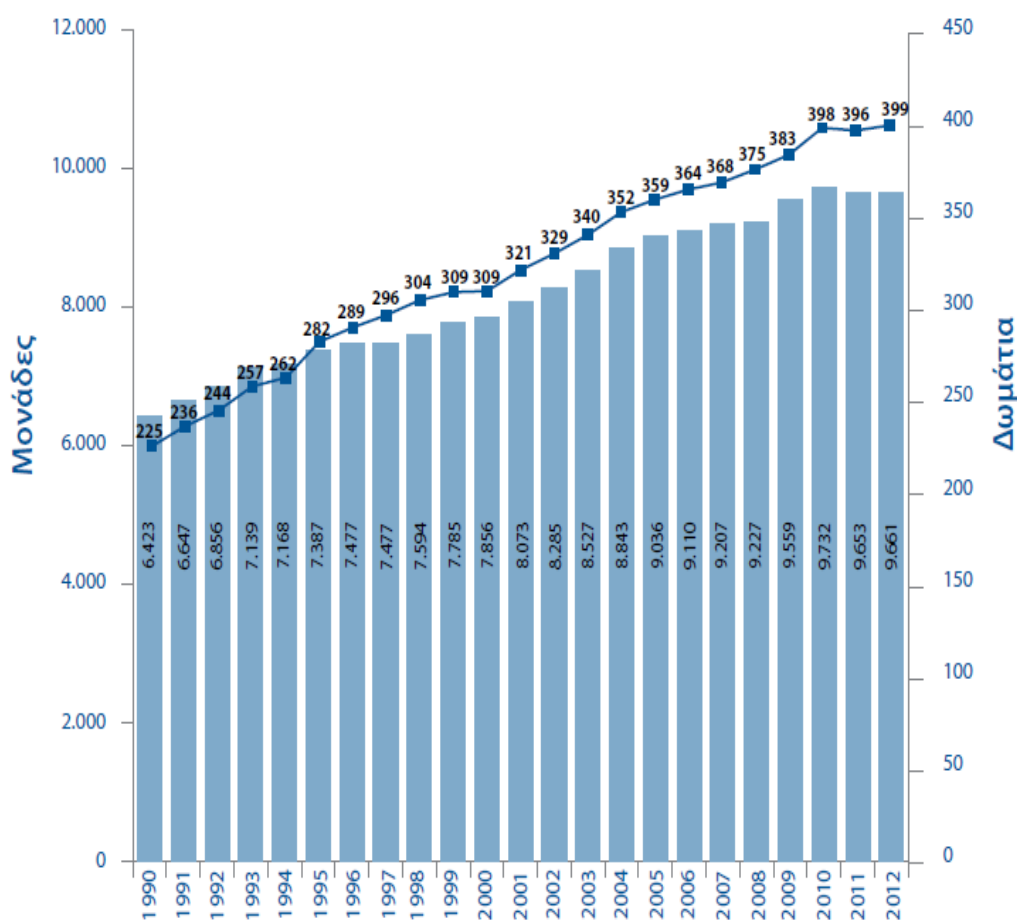
Το έτος 2011 ήταν η πρώτη χρονιά που ο αριθμός των ξενοδοχείων που ξεκίνησαν να λειτουργούν υπολείπονταν του αριθμού που σταμάτησαν, με αποτέλεσμα να μειωθεί ο συνολικός αριθμός των ξενοδοχειακών μονάδων που λειτουργούν κατά 80 μονάδες και η συνολική δυναμικότητα σε κλίνες κατά 2.000. Τα παραπάνω αποτελέσματα προκύπτουν από το μητρώο του ΞΕΕ. Το γεγονός αυτό αποδίδεται αποκλειστικά στην οικονομική κρίση των τελευταίων ετών. Για τα έτη 2009 και 2010, ο τουρισμός δέχθηκε μεγάλο πλήγμα σε επίπεδο ζήτησης, παρόλα αυτά το ξενοδοχειακό δυναμικό της χώρας αυξήθηκε κατά 4.4%. Ακολουθεί πίνακας με τη διαχρονική εξέλιξη του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας μας για τα έτη 1990-2012.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1 ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ				
Έτος	Μονάδες	Δωμάτια (000)	Δ% ως προς το προηγούμενο έτος (δωμάτια)	Μέσο Μέγεθος σε Δωμάτια
1990	6.423	224,9		35,0
1995	7.387	281,6	7,4%	38,1
2000	7.856	309,1	0,2%	39,3
2001	8.073	320,5	3,7%	39,7
2002	8.285	329,4	2,8%	39,8
2003	8.527	339,5	3,1%	39,8
2004	8.843	351,9	3,7%	39,8
2005	9.036	358,7	1,9%	39,7
2006	9.110	364,2	1,5%	40,0
2007	9.207	368,0	1,0%	40,0
2008	9.227	375,1	1,9%	40,7
2009	9.559	383,0	2,1%	40,1
2010	9.732	397,7	3,8%	40,9
2011	9.653	396,2	-0,4%	41,0
2012	9.661	399,0	0,7%	41,3

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος.

Παρακάτω παρουσιάζονται τα δεδομένα των συνολικών μονάδων και δωματίων της χώρας μας ανά έτος για το χρονικό διάστημα 1990-2012 του παραπάνω πίνακα σε μορφή διαγράμματος με σκοπό την απεικόνιση της πορείας της εξέλιξης του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας μας διαχρονικά.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1.1 ΠΟΡΕΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος.

Η πιο πιθανή εξήγηση για τη μείωση του ξενοδοχειακού δυναμικού είναι η *βαριά φορολόγηση* που επιβλήθηκε μετά το 2011 στον κλάδο. Οι μεταρρυθμίσεις που επήλθαν κατέστησαν αδύνατη τη λειτουργία μικρών μονάδων. Για το έτος 2012 τα παλαιότερα επενδυτικά σχέδια που ολοκληρώθηκαν ήταν περισσότερα από τις μονάδες που έκλεισαν με αποτέλεσμα το ξενοδοχειακό δυναμικό να αυξηθεί κατά 22 μονάδες και κατά 3.110 κλίνες. Από το 2011 έως το 2012, το μέσο μέγεθος των ξενοδοχείων αυξήθηκε από 41 δωμάτια σε 41,3.

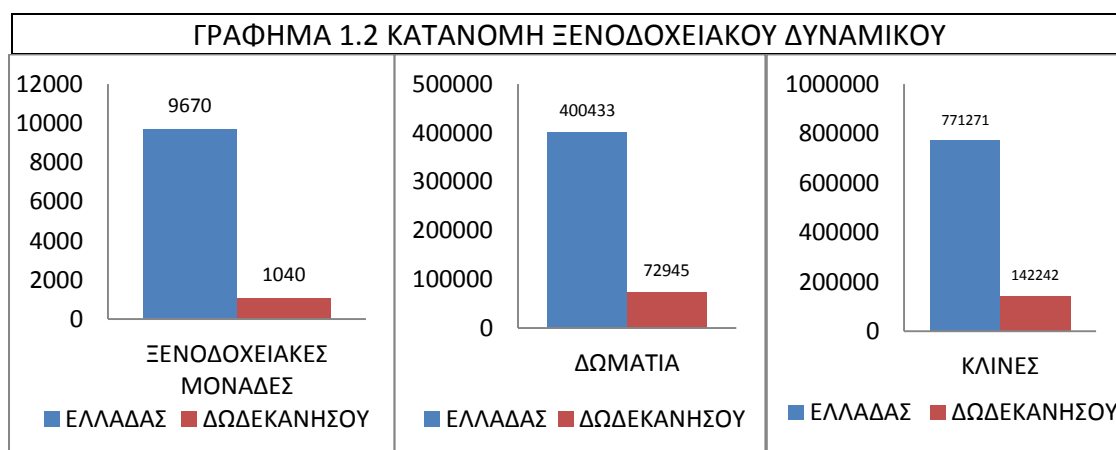
Χαρακτηριστική ήταν η ευεργετική επίδραση των κινήτρων που δόθηκαν μέσω μεταρρυθμίσεων για επενδύσεις εκσυγχρονισμού και δημιουργίας μεγάλων μονάδων υψηλών κατηγοριών. Στις περιοχές του Νοτίου Αιγαίου και της Πελοποννήσου σημειώθηκαν οι μεγαλύτερες βελτιώσεις σε δωμάτια πέντε αστέρων.

Τα στοιχεία στους παρακάτω πίνακες, παρουσιάζουν το μέγεθος του ξενοδοχειακού δυναμικού της Ελλάδας στο σύνολό του, σε σύγκριση με το αντίστοιχο των Δωδεκανήσων για το έτος 2012.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2						
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΛΛΑΔΑΣ						
ΕΛΛΑΔΑ	5 ΑΣΤΕΡΩΝ	4 ΑΣΤΕΡΩΝ	3 ΑΣΤΕΡΩΝ	2 ΑΣΤΕΡΩΝ	1 ΑΣΤΕΡΙ	ΣΥΝΟΛΟ
ΜΟΝΑΔΕΣ	352	1.252	2.328	4.234	1.504	9.670
ΔΩΜΑΤΙΑ	55.985	100.159	95.451	119.985	28.853	400.433
ΚΛΙΝΕΣ	113.679	193.629	183.328	225.508	55.127	771.271

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.3						
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ						
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	5 ΑΣΤΕΡΩΝ	4 ΑΣΤΕΡΩΝ	3 ΑΣΤΕΡΩΝ	2 ΑΣΤΕΡΩΝ	1 ΑΣΤΕΡΙ	ΣΥΝΟΛΟ
ΜΟΝΑΔΕΣ	57	164	251	497	71	1.040
ΔΩΜΑΤΙΑ	12.438	28.880	13.898	16.438	1.291	72.945
ΚΛΙΝΕΣ	26.054	56.068	26.798	30.826	2.496	142.242

Παρακάτω παρουσιάζονται σε γράφημα στήλης τμημάτων τα σύνολα των ξενοδοχειακών μονάδων, των δωματίων και των κλινών της Ελλάδας με σκοπό τη σύγκριση με το μέρος που κατέχουν τα Δωδεκάνησα ανά κατηγορία.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι τα Δωδεκάνησα κατέχουν σχεδόν το 11% του συνόλου των ξενοδοχειακών μονάδων και περισσότερο από 18% των συνολικών δωματίων και κλινών που υπάρχουν στη χώρα μας.

1.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

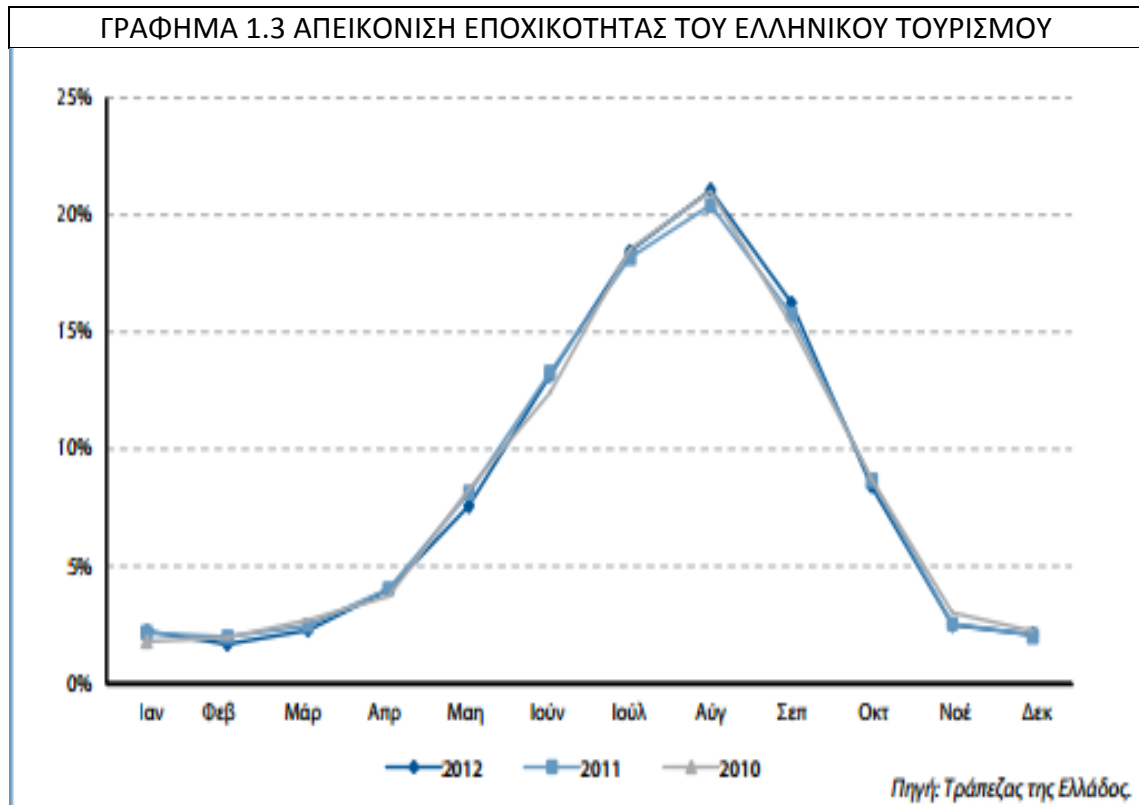
Συγκριτικά με την Ελλάδα, στη Ρόδο η κατά κεφαλήν δαπάνη ανά ημέρα παραμονής, είναι *διαχρονικά μεγαλύτερη* και εκτιμάται στα 9-13 ευρώ. Επίσης, η συνολική κατά κεφαλήν δαπάνη στη Ρόδο, σε σχέση με την Ελλάδα, αυξάνεται διαχρονικά με τη μεγαλύτερη διαφορά να σχηματίζεται το 2011 στα 15,7%. Αξίζει να αναφερθεί πως το 15% - 17% των δαπανών των τουριστών τόσο στη Ρόδο, όσο και γενικότερα στην Ελλάδα, αφορά τα έξοδα παραμονής. Η κατανομή της τουριστικής κίνησης στη Ρόδο χαρακτηρίζεται από την εποχικότητα, η οποία εμφανίζεται λόγω της γεωγραφικής θέσης, της μορφής του τουρισμού που προωθείται και των τουριστικών ομάδων που προσελκύονται. Έτσι, η τουριστική κίνηση από το μήνα Νοέμβριο έως και το μήνα Φεβρουάριο είναι πολύ μικρή, σε σχέση με εκείνη της περιόδου Μάιος – Οκτώβρης όπου συγκεντρώνει τον κύριο όγκο της ετήσιας κίνησης. Ένα ακόμη χαρακτηριστικό στατιστικό στοιχείο της είναι ότι περισσότερο από τη μισή τουριστική κίνηση σημειώνεται κατά τους μήνες Ιούλιο-Σεπτέμβριο.

1.5 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η επίδραση του τουρισμού στην εγχώρια οικονομία διακρίνεται σε τρεις κατηγορίες. Την *άμεση* επίδραση, η οποία αντιπροσωπεύει την μεταβολή του επιπέδου παραγωγής που οφείλεται στην τουριστική κατανάλωση. Την *έμμεση* επίδραση στις αγορές μέσω προμηθευτών, η οποία προκαλείται για τον λόγο ότι για μεγαλύτερη παραγωγή στους κλάδους που επηρεάζονται άμεσα από τον τουρισμό συνεπάγεται αύξηση της ζήτησης προϊόντων άλλων κλάδων που χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία. Και τέλος την *προκαλούμενη* επίδραση, η οποία περιγράφεται από την συνεισφορά της ζήτησης αγαθών και υπηρεσιών ως αποτέλεσμα της μεταβολής του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών που συνδέονται με τουριστικά προϊόντα και υπηρεσίες. Ενδεικτικά για το 2010, η άμεση επίδραση του τουρισμού στην ελληνική οικονομία ήταν 15,2 δις, η έμμεση 5,2 δις και η προκαλούμενη 13,9 δις. Οπότε συνολικά η επίδραση του τουρισμού στην ελληνική οικονομία για το συγκεκριμένο έτος ήταν 34,4 δις ευρώ.

1.6 Η ΕΠΟΧΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το εντονότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο ελληνικός τουρισμός είναι η εποχικότητα. Για το 2012, περίπου το 69% των ταξιδιών πραγματοποιήθηκε στο διάστημα Ιουνίου-Σεπτεμβρίου, ενώ το 85% του συνόλου συγκεντρώνονται στο διάστημα Μαΐου-Οκτωβρίου, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Έρευνας Συνόρων της τράπεζας της Ελλάδος. Ακολουθεί διάγραμμα με την μηνιαία κατανομή της τουριστικής κίνησης στην Ελλάδα για τα έτη 2010 έως 2012.

1.7 ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΡΕΙΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Με τον όρο ανταγωνιστικότητα τουρισμού για μία χώρα, εννοείται η ικανότητα της χώρας να αξιοποιεί τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της, αυξάνοντας τον παραγωγικό της πλούτο και αξιοποιώντας το ανθρώπινο δυναμικό της με τον αποδοτικότερο τρόπο σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές της. Η ανταγωνιστικότητα είναι μία συγκριτική έννοια και προκύπτει από τις επιδόσεις της εκάστοτε χώρας σε σχέση με άλλες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.4						
ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2009						
ΚΑΤΑΤΑΞΗ	ΧΩΡΑ	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ* (000)	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ* (εκατ. USD)	ΜΕΣΗ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΔΑΠΑΝΗ* (USD)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ* (εκατ.)	ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΑΕΠ* (USD)
1	ΕΛΒΕΤΙΑ	8.448	12.182	1.442	7,3	41.264,7
2	ΑΥΣΤΡΙΑ	20.766	18.887	910	8,2	38.181,0
3	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	24.425	36.029	1.475	82,7	34.212,4
24	ΕΛΛΑΔΑ	16.165	15.513	960	11,2	29.146,3
*ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟ ΕΤΟΣ 2007						

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.5						
ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2011						
ΚΑΤΑΤΑΞΗ	ΧΩΡΑ	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ* (000)	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ* (εκατ. USD)	ΜΕΣΗ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΔΑΠΑΝΗ* (USD)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ* (εκατ.)	ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΑΕΠ* (USD)
1	ΕΛΒΕΤΙΑ	8.924	13.789	1.545	7,7	40.483,5
2	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	24.224	34.709	1.433	81,9	34.387,5
3	ΓΑΛΛΙΑ	74.200	49.398	666	62,6	33.434,3
29	ΕΛΛΑΔΑ	14.915	14.506	973	11,3	29.839,2
*ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟ ΕΤΟΣ 2009						

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.6						
ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ 2013						
ΚΑΤΑΤΑΞΗ	ΧΩΡΑ	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ* (000)	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ* (εκατ. USD)	ΜΕΣΗ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΔΑΠΑΝΗ* (USD)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ* (εκατ.)	ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΑΕΠ* (USD)
1	ΕΛΒΕΤΙΑ	8.534,3	17.540,4	2.055	8,1	44.451,6
2	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	28.351,6	38.841,6	1370	86,5	38.077,2
3	ΑΥΣΤΡΙΑ	23.012	19.859,7	863	8,8	41.556,1
32	ΕΛΛΑΔΑ	16.427,2	14.622,6	890	12	26.258
*ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟ ΕΤΟΣ 2011						

Ο παραπάνω δείκτης δημοσιεύεται από το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ κάθε δύο χρόνια. Η Ελλάδα παρουσιάζεται στην αξιολόγηση του 2009 στην 24^η θέση ανάμεσα σε 133 χώρες. Στην κατάταξη του 2011 υποχώρησε πέντε θέσεις και βρέθηκε στην 29^η θέση σε σύγκριση 139 χωρών. Στην κατάταξη του Δείκτη Ταξιδιωτικής και Τουριστικής Ανταγωνιστικότητας του 2013 βρέθηκε στην 32^η θέση, υποχωρώντας ακόμα τρεις θέσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

2.1 ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Με την εφαρμογή των μεθόδων ανάλυσης στα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων, μπορούμε να αντλήσουμε πληροφορίες χρήσιμες για την πορεία της αντίστοιχης επιχείρησης και την οικονομική της κατάσταση. Επομένως με τον όρο ανάλυση εννοούμε την διερεύνηση των οικονομικών στοιχείων μιας επιχείρησης ή γενικότερα ενός κλάδου σε δεδομένη χρονική στιγμή ή δεδομένο χρονικό διάστημα, όπως επίσης και την ερμηνεία πρόσθετων στατιστικών στοιχείων είτε συνολικά είτε τμηματικά. Η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων μπορεί να χρησιμεύει για διάφορους σκοπούς, οι βασικότεροι εκ των οποίων είναι :

1. Ως μέσο αξιολόγησης της διοίκησης για τη διάγνωση διαφόρων επιχειρηματικών προβλημάτων
2. Στην πρόβλεψη της μελλοντικής οικονομικής θέσης
3. Παρέχει πληροφορίες για το κατά πόσο ικανή και αποτελεσματική είναι η διοίκηση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της.

2.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΝΑΛΥΤΩΝ

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι χρήσιμη και γίνεται για διάφορους σκοπούς και από διαφορετικές κατηγορίες αναλυτών, οι βασικότερες εκ των οποίων είναι :

1. Επενδυτές-Μέτοχοι
2. Δανειστές
3. Διοικούντες
4. Οικονομικοί αναλυτές, χρηματιστές, στελέχη τραπεζών
5. Αναλυτές σε περιπτώσεις εξαγορών και συγχωνεύσεων
6. Ελεγκτές λογιστικών καταστάσεων

2.3 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Οι πιο βασικές λογιστικές καταστάσεις είναι ο Ισολογισμός και η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης, οι οποίες κατά την ανάλυσή τους παρουσιάζουν τα παρακάτω μειονεκτήματα. Είναι *συνοπτικά στοιχεία* και κατά *ανομοιόμορφο τρόπο καταταγμένα* (δεν υπάρχει ενιαίος τύπος υποχρεωτικός για όλους) και *μεσολαβεί μεγάλο χρονικό διάστημα* από το τέλος της χρήσης έως τη δημοσίευση των λογιστικών αυτών καταστάσεων.

2.4 ΕΙΔΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Ανάλογα με την θέση του αναλυτή και με τα στάδια διενέργειάς της, η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων διακρίνεται στα παρακάτω είδη.

2.4.1 ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΛΥΤΗ

Ανάλογα με την θέση εκείνου που διενεργεί την ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων υπάρχουν δύο είδη ανάλυσης. Η *εσωτερική* ανάλυση, η οποία γίνεται από πρόσωπα που βρίσκονται σε άμεση σχέση με την επιχείρηση. Το κυριότερο πλεονέκτημα του αναλυτή σε αυτή τη περίπτωση είναι ότι αυτό το είδος του επιτρέπει να ελέγξει τις διάφορες μεθόδους και διαδικασίες που εφαρμόστηκαν. Έτσι η ανάλυση αποκτά μεγαλύτερη διαύγεια και βάθος. Επίσης υπάρχει η *εξωτερική* ανάλυση η οποία γίνεται από πρόσωπα εκτός της επιχείρησης και βασίζονται αποκλειστικά στα δημοσιευμένα στοιχεία των λογιστικών καταστάσεων. Έτσι ο αναλυτής δεν μπορεί να εμβαθύνει και επεξεργάζεται συνοπτικά στοιχεία.

2.4.2 ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ανάλογα με τα στάδια διενέργειας της ανάλυσης, διακρίνονται δύο είδη, η *τυπική* που προηγείται και η *ουσιαστική*. Στην τυπική ανάλυση γίνεται ποσοστιαία απεικόνιση της επιχείρησης που ελέγχει την εξωτερική διάρθρωση του ισολογισμού και του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης σε αντίθεση με την ουσιαστική, η οποία βασίζεται στα δεδομένα της τυπικής ανάλυσης, αλλά επεκτείνεται και στην εύρεση και επεξεργασία αριθμοδεικτών οι οποίοι δίνουν την πραγματική εικόνα.

2.5 ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Κάθε μέθοδος έχει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Για το λόγο αυτό συχνά οι αναλυτές ενώ έχουν επιλέξει ένα μέσο ανάλυσης ως κύριο χρησιμοποιούν και άλλα. Προβάδισμα σε σχέση με τις άλλες μεθόδους έχει η ανάλυση με την βοήθεια των αριθμοδεικτών γιατί η τεχνική αυτή εξυπηρετεί περισσότερο στην ερμηνεία των χρηματοοικονομικών δεδομένων. Ακολουθούν οι κυριότερες μέθοδοι που χρησιμοποιούνται.

2.5.1 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Χρηματοοικονομικές καταστάσεις που συντάσσονται σε μία μορφή που αντικατοπτρίζει χρηματοοικονομικά δεδομένα για δύο ή περισσότερες λογιστικές χρήσεις, είναι γνωστές ως *συγκριτικές καταστάσεις*. Οι συγκριτικές καταστάσεις περιέχουν την παρουσίαση της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για την τρέχουσα και για μία ή περισσότερες προηγούμενες λογιστικές χρήσεις κατά τέτοιο τρόπο που

να διευκολύνει τη σύγκριση από τους αναλυτές αυτών των καταστάσεων.

Οι συγκριτικές καταστάσεις παρουσιάζονται είτε για την τρέχουσα και την αμέσως προηγούμενη λογιστική χρήση είτε παρουσιάζοντας μία επιλεγμένη χρηματοοικονομική πληροφόρηση για έναν αριθμό ετών (προηγούμενων πέντε ετών). Αυτού του είδους οι καταστάσεις φέρουν την ονομασία χρηματοοικονομική σύνοψη ή συνοπτική ανασκόπηση ή *κυριότερα οικονομικά μεγέθη*.

Για να συγκρίνουμε τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τις καταστάσεις μεταβολών χρηματοοικονομικής θέσης τις παραθέτουμε και κάνουμε κριτική αξιολόγηση των μεταβολών που πραγματοποιήθηκαν στις ξεχωριστές κατηγορίες στοιχείων από έτος σε έτος και συνολικά για μία περίοδο. Έτσι ένας συγκριτικός ισολογισμός δίνει τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις και την καθαρή θέση μιας επιχείρησης για δύο ή περισσότερα χρονικά σημεία. Μία συγκριτική κατάσταση εισοδήματος δίνει τα αποτελέσματα των εργασιών για έναν αριθμό λογιστικών χρήσεων, ενώ μία κατάσταση μεταβολών χρηματοοικονομικής θέσης δείχνει τις εισροές κεφαλαίων, καθώς και την αύξηση ή μείωση κεφαλαίων για ένα σύνολο λογιστικών χρήσεων.

Οι συγκριτικές καταστάσεις περιέχουν τις μεταβολές που έχουν πραγματοποιηθεί στις ξεχωριστές κατηγορίες στοιχείων των καταστάσεων. Οι μεταβολές αυτές μπορούν να δοθούν με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

1. Ως απόλυτη μεταβολή (διαφορά μεταξύ δύο αριθμών)
2. Ως σχετική μεταβολή (απόλυτη μεταβολή προς αριθμό βάσης επί εκατό)
3. Ως δείκτης (λόγος υπολογιζόμενος σε κοινό μέγεθος βάσης). Ο λόγος αυτός αφορά το μέγεθος του υπό εξέταση έτους και του έτους βάσης.

Στην περίπτωση που οι συγκρίσεις αφορούν μεγέθη μακράς χρονικής περιόδου (για παράδειγμα 10 έτη), είναι προτιμότερο να χρησιμοποιηθούν οι αριθμοδείκτες τάσεως. Η κριτική αξιολόγηση των μεταβολών επιτρέπει σε αυτούς που χρησιμοποιούν τις καταστάσεις, να αναλύσουν και να προβλέψουν τις τάσεις που διαμορφώνονται σε μία επιχείρηση.

Για να αποφευχθούν λάθη στο υπολογιστικό μέρος της τεχνικής, ο αναλυτής καταστάσεων θα πρέπει να λάβει υπ' όψιν του τα παρακάτω ώστε να μην προβεί σε σφάλματα:

1. Όταν το μέγεθος του έτους βάσης είναι μηδέν ή αρνητικό είναι δυνατό να εκφραστεί με τη μορφή της ποσοστιαίας μεταβολής.
2. Σε περίπτωση που το μέγεθος του έτους βάσης είναι θετικό, τότε η μεταβολή μπορεί να εκφραστεί τόσο σε ποσό όσο και σε ποσοστιαία μεταβολή.
3. Στην περίπτωση που χρησιμοποιούνται δείκτες μπορούν να υπολογιστούν μόνο όταν τα μεγέθη που χρησιμοποιούνται είναι θετικά.

Για αντίθετες περιπτώσεις, όπου οι συγκρίσεις αφορούν μεγάλο χρονικό διάστημα (5-10 έτη), η μέθοδος αυτή δεν εξυπηρετεί στην παρακολούθηση των διαχρονικών μεταβολών. Για αυτό το λόγο χρησιμοποιούνται οι *αριθμοδείκτες τάσεως*. Για τον υπολογισμό τους πρέπει να γίνει επιλογή ενός έτους ή μιας συγκεκριμένης χρονικής στιγμής που θα είμαι η βάση σύγκρισης. Οι αριθμοδείκτες για εκείνη τη στιγμή και για τα μεγέθη που πρόκειται να μελετηθούν, θεωρούνται ίσοι με το 100. Το έτος βάσης που επιλέγεται πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικό της πραγματικής εικόνας της επιχείρησης για ορθότερα αποτελέσματα.

$$\text{Δείκτης τάσεως (Δ. Τ.)} = 100 * \frac{\text{τιμή μεγέθους στο υπό κρίση έτος}}{\text{τιμή μεγέθους στο έτος βάσεως}}$$

Με τη χρήση των αριθμοδεικτών τάσεως, παρουσιάζονται οι μεταβολές των οικονομικών στοιχείων διαχρονικά, έτσι ώστε να καθιστούν δυνατή την οριζόντια ανάλυση και μελέτη τους. Ο αναλυτής συγκρίνοντας τις μεταβολές των οικονομικών μεγεθών που τον απασχολούν διαχρονικά, μπορεί να βγάλει συμπεράσματα για τις τάσεις που σχηματίζονται. Αν η απόλυτη τιμή ενός οικονομικού στοιχείου είναι μικρότερη απ αυτή στο έτος βάσης, τότε ο αριθμοδείκτης τάσεως θα είναι μικρότερος του 100.

Εκτός από τις μεθόδους που αναφέρθηκαν και την διαστρωματική ανάλυση που αναλύεται παρακάτω, υπάρχει η *μέθοδος ανάλυσης νεκρού σημείου*. Κατά την μέθοδο αυτή, προσδιορίζεται το ποσό των πωλήσεων, με το οποίο η επιχείρηση καλύπτει τα σταθερά και τα μεταβλητά έξοδα της χωρίς να υπάρχει κέρδος ή ζημία. Ο προσδιορισμός του απαιτεί τη διαίρεση του κόστους σε δύο μέρη, το σταθερό που δεν εξαρτάται από τον κύκλο εργασιών και το μεταβλητό που μεταβάλλεται ανάλογα της δραστηριότητας. Για τον υπολογισμό του χρησιμοποιείται είτε η μέθοδος μαθηματικής ακρίβειας, είτε η μέθοδος μικτού περιθωρίου, είτε η μέθοδος γραφικής παραστάσεως.

Μία άλλη μέθοδος για τη λήψη πληροφοριών για τις ταμειακές εισπράξεις και πληρωμές, για μία λογιστική χρήση είναι οι *καταστάσεις ταμειακών ροών*.

Στην πραγματικότητα, τα κεφάλαια μια επιχείρησης προέρχονται από πηγές που συνδέονται με τις εργασίες της και από πηγές που συνδέονται με την απόκτηση κεφαλαίων από δανεισμό, ή από αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου. Η κατάσταση ταμειακής ροής παρακολουθεί τις μεταβολές στα μεγέθη του ενεργητικού, του παθητικού και των ιδίων κεφαλαίων. Επίσης εισχωρεί στη χρηματοοικονομική διοίκηση και προσδιορίζει τις σχέσεις της ταμειακής ροής από χρηματοοικονομικές και επενδυτικές δραστηριότητες με εκείνους που τις χρηματοδοτούν.

2.5.2 ΔΙΑΣΤΡΩΜΑΤΙΚΗ Ή ΚΑΘΕΤΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Καταστάσεις κοινού μεγέθους ονομάζουμε τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που εμφανίζουν μεμονωμένα στοιχεία της συγκεκριμένης κατάστασης ως ποσοστό κάποιου συνολικού μεγέθους της κατάστασης. Καλούνται επίσης και καταστάσεις του 100% ή συστατικού ποσοστού και ανήκουν στη διαστρωματική ανάλυση. Η τεχνική αυτή αντιπροσωπεύει μία μορφή της ανάλυσης των δεικτών , επειδή κάθε μεμονωμένο στοιχείο εκφράζεται ως ποσοστό του συνόλου.

Οι καταστάσεις κοινού μεγέθους μπορούν να συνταχθούν για την ίδια επιχείρηση για διαφορετικές χρονιές ή για διαφορετικές επιχειρήσεις στην ίδια χρονιά. Οι σχέσεις μπορούν να διατυπωθούν ως ποσοστά ή ως δείκτες, αν και η καθολικά αποδεκτή μέθοδος είναι η πρώτη. Κατά την πρώτη τα απόλυτα μεγέθη συνοδεύονται από τα ποσοστά που δείχνουν τη σχέση του μεμονωμένου στοιχείου σε σύγκριση με το αντίστοιχο συνολικό. Κατά τη δεύτερη μέθοδο, οι καταστάσεις χωρίζονται σε δύο μέρη, το ένα εμφανίζει μόνο τα απόλυτα μεγέθη και το άλλο μόνο τα ποσοστά.

Κατά την σύνταξή τους θα πρέπει να σημειωθεί πως αποτελεί σημαντικό στοιχείο της ανάλυσης, τα χρηματοοικονομικά δεδομένα να αντιπροσωπεύουν συγκρίσιμα επίπεδα τιμών και να στηρίζονται σε συγκρίσιμες λογιστικές μεθόδους, διαδικασίες ταξινόμησης και αποτίμησης. Οι συγκρίσεις θα πρέπει να περιορίζονται σε επιχειρήσεις που ασχολούνται με παρόμοιες δραστηριότητες και σε περίπτωση που οι χρηματοοικονομικές πολιτικές των συγκρινόμενων επιχειρήσεων είναι διαφορετικές, θα πρέπει να αναγνωρισθούν κατά την αξιολόγηση των συγκριτικών καταστάσεων.

Οι καταστάσεις κοινού μεγέθους είναι ένα πολύτιμο εργαλείο του αναλυτή για τη μελέτη της παρούσας χρηματοοικονομικής θέσης της επιχείρησης και τη σύγκριση επιχειρήσεων που ανήκουν στον ίδιο κλάδο και μεταξύ επιχειρήσεων και κλαδικών προτύπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

3.1 ΓΕΝΙΚΑ

Κάθε επιχείρηση πρέπει να διαθέτει *όργανα μετρήσεως και ελέγχου*, που να παρέχουν χρήσιμες και αξιόπιστες πληροφορίες, τις οποίες οι ενδιαφερόμενοι να αξιοποιούν και να οδηγούνται σε σωστές αποφάσεις-κινήσεις. Αυτή την επιθυμία καλύπτει η χρηματοοικονομική ανάλυση με την βοήθεια των λογιστικών αριθμοδεικτών.

Η χρησιμοποίηση των αριθμοδεικτών *σαν μέσο ερμηνείας και αξιολόγησης* για τη λήψη αποφάσεων επενδύσεων είναι πολύ παλιά και πιο συγκεκριμένα τοποθετείται στα τέλη του 18^{ου} αιώνα, όπου χρησιμοποιήθηκαν για πρώτη φορά στις Η.Π.Α.

Ο αριθμοδείκτης είναι ένας λόγος του οποίου οι όροι ανταποκρίνονται σε λογιστικά στοιχεία που εκφράζουν μία απόλυτη τιμή ή ένα ποσοστό. Η σχέση ενός στοιχείου μιας χρηματοοικονομικής κατάστασης εκφρασμένη σε απλή μορφή είναι γνωστή ως δείκτης ή αριθμοδείκτης (*financial ratio*).

Για να προσδιορίσουμε τους αριθμοδείκτες κατά την επίλυση των σχέσεων, θέτουμε ως παρονομαστή το αριθμητικό μέγεθος του οποίου θέλουμε να προσδιορίσουμε τη σχέση της μονάδας του, προς το αριθμητικό μέγεθος άλλου είδους το οποίο θέτουμε ως αριθμητή. Το πηλίκο του κλάσματος δεν μας δίνει κάποια νέα πληροφορία την οποία δεν έδιναν πριν οι όροι του κλάσματος. Η πληροφορία που μας δίνει ο αριθμοδείκτης έχει πολλαπλές ερμηνείες, οι οποίες εξαρτώνται από τη θέση που βρίσκεται ο κατά περίπτωση ενδιαφερόμενος αναλυτής.

3.2 ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

Σχετικά με τον σχηματισμό των αριθμοδεικτών, γίνεται αποδεκτό ότι μεταξύ των μεγεθών του αριθμητή και του παρονομαστή θα πρέπει να υπάρχει κάποια σχέση λογικής. Ο αριθμοδείκτης θα πρέπει να συσχετίζει μεγέθη που σχετίζονται μεταξύ τους και πρέπει να σχηματίζονται από μεγέθη που βρίσκονται σε κοινές αξίες. Για την κατάρτισή τους υπάρχουν κανόνες που τους διέπουν. Η συσχέτιση των μεγεθών θα πρέπει να γίνεται έτσι ώστε οι δείκτες-αριθμοί που προκύπτουν να είναι ανάλογοι με την κατάσταση που απεικονίζουν. Στην θέση των απόλυτων τιμών λαμβάνονται οι τιμές μέσου όρου. Οι δείκτες που αναγράφονται στην έννοια του κόστους πρέπει να βασίζονται σε ποσοτικά δεδομένα. Πρέπει να καλύπτουν όλους τους τομείς της δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας-κλάδου και να είναι ταξινομημένοι σε ομάδες. Τέλος ένας μεμονωμένος δείκτης έχει μόνο σχετική χρησιμότητα και πρέπει να συγκρίνεται με άλλους για να εξασφαλίζονται ορθά συμπεράσματα.

3.3 ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

Για να αξιοποιηθεί ένας αριθμοδείκτης, πρέπει η χρήση του να γίνεται κατά κανόνα σε συνδυασμό και σύγκριση με άλλους. Η αλόγιστη χρήση τους, χωρίς να έχουμε επίγνωση της δυναμικής τους και κυρίως της σημασίας τους, την ευχέρεια και την δυνατότητα των συνδυασμών τους, μπορεί να μας οδηγήσει σε πλήρη αποπροσανατολισμό και εσφαλμένα συμπεράσματα. Ο κάθε αναλυτής πρέπει να εντοπίσει τις ειδικές του ανάγκες, που επιθυμεί να ικανοποιήσει και να κάνει κατάλληλη επιλογή στη χρήση των αριθμοδεικτών και αντίστοιχη ταξινόμηση ανάλογα με τη σημασία τους.

3.4 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

Τα πλεονεκτήματα των αριθμοδεικτών μπορούν να συνοψισθούν στα παρακάτω :

1. Οι ποσοτικές σχέσεις χρησιμεύουν στη *γρήγορη διάγνωση*. Επιτυγχάνεται μείωση του μεγάλου αριθμού στοιχείων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε ένα σχετικά μικρό αριθμό αριθμοδεικτών. Αυτό δίνει την δυνατότητα της γρήγορης επισκόπησης των ζωτικών σημείων της μονάδας, αποφεύγοντας τη χρονοτριβή με λεπτομέρειες που δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο της ανάλυσης.
2. Η γενικότητα των προσφερόμενων δεκτών και η απώλεια λεπτομέρειας αντισταθμίζονται από την *απλότητα* και το *χαμηλό κόστος* εφαρμογής της ανάλυσης μέσω των αριθμοδεικτών.
3. Η πραγματική αξία των αριθμοδεικτών προέρχεται από τις ερωτήσεις που προκαλούν. Οι αριθμοδείκτες αντιπροσωπεύουν ένα τρόπο για τον *εντοπισμό της προσοχής* του αναλυτή πάνω σε *συγκεκριμένες σχέσεις* που απαιτούν περαιτέρω διερεύνηση.
4. Οι σχέσεις και οι αναλογίες που εκφράζουν οι διάφοροι δείκτες, *εξαλείφουν τις διαφορές* στο μέγεθος των συγκεκριμένων μονάδων
5. Δείκτες αλλά και μετρήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε *στατιστικά μοντέλα πρόβλεψης και απόφασης*
6. Οι αριθμοδείκτες χρησιμεύουν στη *δημιουργία συγκριτικών προτύπων* και *συγκρίσιμων παραμέτρων*
7. Προσδιορίζεται η σχέση μεταξύ βασικών επιχειρηματικών μεγεθών, *διευκολύνεται* η επιχειρηματική δράση και *επεξηγούνται* τα αποτελέσματα που προκύπτουν απ' αυτή. Επίσης προσδιορίζεται ο βαθμός αποδόσεως των διαφόρων δραστηριοτήτων της οικονομικής μονάδας
8. *Αξιοποιείται το λογιστικό υλικό* των επιχειρήσεων για την εξυπηρέτηση των ίδιων και γενικότερα με όσους ασχολούνται με την έρευνα της επιχειρηματικής δραστηριότητας

3.5 ΒΑΣΙΚΟΤΕΡΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

Ανάλογα με το αντικείμενο της έρευνας και της σχέσης στην οποία επικεντρώνεται ο αναλυτής, οι αριθμοδείκτες διαιρούνται στις παρακάτω κατηγορίες:

1. *Ρευστότητας (Liquidity ratios)*. Χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της βραχυχρόνιας οικονομικής τους θέσης και της ικανότητας της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της
2. *Δραστηριότητας (Activity ratios)*. Με τη βοήθειά τους μπορεί να μετρηθεί ο βαθμός αποτελεσματικότητας μιας επιχείρησης στη χρήση των περιουσιακών της στοιχείων.
3. *Αποδοτικότητας (Profitability ratios)*. Με αυτούς μετράται ο βαθμός επιτυχίας ή αποτυχίας μιας επιχείρησης σε μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο.
4. *Διαρθρώσεως κεφαλαίων και βιωσιμότητας (Financial structure and viability ratios)*. Με τη χρήση τους εκτιμάται η μακροχρόνια ικανότητα μιας επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της και να προστατεύει τους πιστωτές της.
5. *Επενδυτικοί (Investment ratios)*. Οι αριθμοδείκτες αυτοί κάνουν συσχετισμό μεταξύ του αριθμού των μετοχών και της χρηματιστηριακής τους αξίας με τα κέρδη, τα μερίσματα και τα άλλα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης.

3.6 ΕΙΔΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Οι αριθμοδείκτες ρευστότητας (liquidity ratios) που χρησιμοποιούνται περισσότερο για τον προσδιορισμό της βραχυχρόνιας οικονομικής θέσης και της ικανότητας της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της είναι οι εξής:

1. Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας
2. Αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας
3. Αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας
4. Αριθμοδείκτης αμυντικού χρονικού διαστήματος

3.6.1 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας ή κεφαλαίου κινήσεως (current ratio) είναι ο πιο διαδεδομένος και σχηματίζεται εάν διαιρέσουμε το σύνολο των κυκλοφοριακών στοιχείων με το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων.

$$\text{Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας} = \frac{\text{διαθέσιμα} + \text{απαιτήσεις} + \text{αποθέματα}}{\text{βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}}$$

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει το μέτρο της ρευστότητας μιας επιχείρησης και το περιθώριο ασφαλείας που έχει μια διοίκηση για να αντιμετωπίσει μια ανεπιθύμητη εξέλιξη στη ροή των κεφαλαίων κίνησης. Δηλαδή την δυνατότητα να εξοφληθούν σε μία δεδομένη χρονική στιγμή οι υποχρεώσεις, με την ρευστοποίηση των κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο μεγαλύτερη θα είναι η ρευστότητα.

3.6.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Ο αριθμοδείκτης ειδικής ή άμεσης ρευστότητας (acid test ratio) είναι ένα αυστηρότερο κριτήριο για τον έλεγχο της ρευστότητας, που δίνει βαρύτητα στα στοιχεία που μετατρέπονται εύκολα και γρήγορα σε ρευστά και αγνοεί εκείνα του κυκλοφορούντος ενεργητικού που δεν μετατρέπονται. Σχηματίζεται εάν προσθέσουμε τα διαθέσιμα και τις απαιτήσεις και διαιρέσουμε το άθροισμά τους με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

$$\text{Αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας} = \frac{\text{διαθέσιμα} + \text{απαιτήσεις}}{\text{βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}}$$

Δεν περιλαμβάνονται τα αποθέματα πρώτων και βοηθητικών υλών, ημιτελών και έτοιμων προϊόντων και οι προκαταβληθείσες δαπάνες. Ο αριθμοδείκτης αυτός μας δείχνει πόσες φορές καλύπτουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, τα ταχέως ρευστοποιήσιμα στοιχεία. Εάν κυμαίνεται στη μονάδα είναι καλή ένδειξη, αντίθετα με τη περίπτωση που το αποτέλεσμα είναι μικρότερο της μονάδας και που μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν επαρκούν για την κάλυψη.

3.6.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Ο αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας (cash ratio) προσδιορίζει την ικανότητα ανταπόκρισης στις τρέχουσες υποχρεώσεις με τα χρηματικά διαθέσιμα. Είναι το πηλίκο της διαιρέσεως του διαθέσιμου ενεργητικού με τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις.

$$\text{Αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας} = \frac{\text{διαθέσιμο ενεργητικό}}{\text{ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις}}$$

Αυτός ο δείκτης παρουσιάζει πόσες φορές καλύπτονται οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις από τα διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία.

3.6.4 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΜΥΝΤΙΚΟΥ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

Ο αριθμοδείκτης αμυντικού χρονικού διαστήματος (Defensive interval ratio) αποτελεί μία εναλλακτική μέθοδο για την ανάλυση της ρευστότητας. Σχηματίζεται εάν προσθέσουμε τα διαθέσιμα με τις απαιτήσεις και διαιρέσουμε το άθροισμά τους με τις προβλεπόμενες ημερήσιες λειτουργικές δαπάνες.

$$\text{Αριθμοδείκτης αμυντικού χρονικού διαστήματος} = \frac{\text{διαθέσιμα} + \text{απαιτήσεις}}{\text{προβλεπόμενες ημερήσιες λειτουργικές δαπάνες}}$$

Για τις προβλεπόμενες ημερήσιες λειτουργικές δαπάνες προσθέτουμε το κόστος πωλήσεων, τα έξοδα διοικητικής λειτουργίας και τα έξοδα διάθεσης, τα έξοδα ερευνών και ανάπτυξης και τα χρηματοοικονομικά έξοδα εκτός αποσβέσεων ενσωματωμένων στο λειτουργικό κόστος και το άθροισμα διαιρείται με το 365.

Μετρά σε ημέρες το χρονικό διάστημα που μπορεί μία επιχείρηση να λειτουργήσει με την χρήση των αμυντικών περιουσιακών στοιχείων και χωρίς την χρήση των εσόδων που προέρχονται από τις δραστηριότητές της.

Πέρα από τους αριθμοδείκτες, για τον προσδιορισμό της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης και της ικανότητας ανταπόκρισης στις τρέχουσες υποχρεώσεις, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα παρακάτω:

1. Το ύψος των τρεχουσών λειτουργικών δαπανών
2. Η πιστοληπτική ικανότητα από τις τράπεζες
3. Η ύπαρξη ή όχι εποχικότητας στις πωλήσεις.

3.7 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Οι αριθμοδείκτες δραστηριότητας (activity ratios) ή κυκλοφοριακής ταχύτητας αποτελούν μεθόδους μετρήσεων της παραγωγικότητας και του βαθμού αποτελεσματικής διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων. Όσο πιο τακτική είναι η χρήση των διαθέσιμων επιχειρηματικών πόρων, τόσο πιο αποτελεσματική είναι η εκμετάλλευση της επιχείρησης. Παράλληλα με τους αριθμοδείκτες ρευστότητας, συντάσσονται και οι αριθμοδείκτες δραστηριότητας οι οποίοι είναι οι εξής:

1. Αριθμοδείκτης ταχύτητας εισπράξεως απαιτήσεων
2. Αριθμοδείκτης ταχύτητας βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων
3. Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων
4. Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας καθαρού κεφαλαίου κινήσεως
5. Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας του ενεργητικού
6. Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων
7. Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων

3.7.1 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας εισπράξεως απαιτήσεων (receivables turnover ratio) υπολογίζεται εάν διαιρέσουμε τις καθαρές πωλήσεις με τον μέσο όρο των απαιτήσεων. Δείχνει πόσες φορές εισπράττονται κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης οι απαιτήσεις της επιχείρησης. Όσο μεγαλύτερη είναι η ταχύτητα τόσο μικρότερος είναι ο χρόνος παραμονής των απαιτήσεων στην επιχείρηση και μικρότερη η πιθανότητα ζημιών από επισφαλείς πελάτες.

$$\text{Αριθμοδείκτης ταχύτητας εισπράξεως απαιτήσεων} = \frac{\text{καθαρές πωλήσεις}}{\text{Μέσος όρος απαιτήσεων}}$$

Για να υπολογίσουμε τη μέση διάρκεια παραμονής των απαιτήσεων στην επιχείρηση μέχρι να εισπραχθούν σε ημέρες, χρησιμοποιούμε την παρακάτω σχέση:

$$\text{Μέση διάρκεια παραμονής απαιτήσεων} = 365 * \frac{\text{μέσο ύψος απαιτήσεων}}{\text{καθαρές πωλήσεις}}$$

Η μέση διάρκεια παραμονής θα πρέπει να διατηρείται όσο μικρότερη γίνεται και μετρά την αποτελεσματικότητα της διοίκησης στην είσπραξη των απαιτήσεων και την πιστωτική πολιτική της επιχείρησης.

3.7.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας εξοφλήσεως βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων (trade creditors to purchases ratio) υπολογίζεται αν διαιρέσουμε το σύνολο των αγορών της χρήσεως με το μέσο ύψος των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων προς τους προμηθευτές, με την προϋπόθεση ότι όλες οι αγορές γίνονται με πίστωση.

$$\text{Αριθμοδείκτης ταχύτητας βραχ/μων υποχρεώσεων} = \frac{\text{αγορές}}{\text{μέσο ύψος βραχ/μων υποχρεώσεων}}$$

Εάν διαιρέσουμε τον αριθμοδείκτη ταχύτητας εξοφλήσεως των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων με τον αριθμό των ημερών του έτους, βρίσκουμε το χρονικό διάστημα σε ημέρες, που οι υποχρεώσεις της επιχείρησης παραμένουν απλήρωτες. Ο αριθμός των ημερών που οι υποχρεώσεις μιας επιχείρησης παραμένουν απλήρωτες, βρίσκεται και από την παρακάτω σχέση:

$$\text{Μέση διάρκεια παραμονής βραχ/μων υποχρεώσεων} = 365 * \frac{\text{μέσο ύψος βραχ/μων υποχρεώσεων}}{\text{αγορές}}$$

Επειδή σπάνια δημοσιεύεται το σύνολο των αγορών της χρήσης, αναλυτές χρησιμοποιούν το κόστος πωληθέντων. Επειδή όμως ενδέχεται να εμπεριέχουν δαπάνες που είναι απαραίτητη η χρήση ρευστών, το γεγονός αυτό μειώνει την αξία υπολογισμού του αριθμοδείκτη.

$$\text{Αριθμοδείκτης ταχύτητας βραχ/μωv υποχρεώσεων} = \frac{\text{κόστος πωληθέντων}}{\text{μέσο ύψος βραχ/μωv υποχρεώσεων}}$$

Ο παρακάτω αριθμοδείκτης δείχνει πόσες φορές μέσα στη χρήση καλύφθηκαν οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις από το κόστος πωληθέντων.

$$\text{Μέση διάρκεια παραμονής βραχ/μωv υποχρεώσεων} = \frac{\text{μέσο ύψος βραχ/μωv υποχρεώσεων}}{\text{κόστος πωληθέντων}} * 365$$

Ο αριθμοδείκτης πληρωτέων λογαριασμών προς αποθέματα δείχνει το ποσοστό των αποθεμάτων που οι προμηθευτές της επιχείρησης χρηματοδοτούν. Μια τυχόν απότομη μείωση του αριθμοδείκτη θα έδειχνε περιορισμό στην παροχή πίστωσης από τους προμηθευτές ή μία γενικότερη αλλαγή στη συμπεριφορά τους.

$$\text{Αριθμοδείκτης πληρωτέων λογαριασμών προς αποθέματα} = \frac{\text{πιστωτικές αγορές}}{\text{ύψος αποθεμάτων}} * 100$$

Ένας αριθμοδείκτης που συχνά μελετάτε από τις τράπεζες είναι εκείνος των απαιτήσεων προς τους πληρωτέους λογαριασμούς προμηθευτών και τείνει να είναι σταθερός διαχρονικά, ενώ απότομες μεταβολές αποτελούν προειδοποίηση και υπολογίζεται από την παρακάτω σχέση:

$$\text{Αριθμοδείκτης απαιτήσεων προς πληρωτέους λογ/μούς προμηθευτών} = \frac{\text{απαιτήσεις}}{\text{πληρωτέους λογ/σμούς}} * 100$$

3.7.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

Ο αριθμοδείκτης που μετρά την ικανότητα μιας επιχείρησης να πωλεί τα αποθέματά της γρήγορα είναι εκείνος της ταχύτητας κυκλοφορίας των αποθεμάτων (inventories turnover ratio) και υπολογίζεται από την παρακάτω σχέση:

$$\text{Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων} = \frac{\text{κόστος πωληθέντων}}{\text{μέσο απόθεμα προϊόντων}}$$

Εάν στον εξωτερικό αναλυτή δεν είναι γνωστό το κόστος πωληθέντων, χρησιμοποιείται η αξία πωλήσεων για μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο και παίρνει την παρακάτω μορφή:

$$\text{Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων} = \frac{\text{καθαρές πωλήσεις}}{\text{μέσο απόθεμα προϊόντων}}$$

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων δείχνει πόσες φορές έγινε ανανέωση των αποθεμάτων σε σχέση με τις πωλήσεις μέσα στη χρήση. Εάν διαιρεθεί ο αριθμός των ημερών του έτους με τον αριθμοδείκτη ταχύτητας κυκλοφορίας των αποθεμάτων, υπολογίζονται οι μέρες που παρέμειναν τα αποθέματα στην επιχείρηση μέχρι να πωληθούν.

$$\text{Μέσος όρος παραμονής αποθεμάτων} = \frac{365}{\text{αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων}}$$

3.7.4 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας κεφαλαίου κινήσεως (net working capital turnover ratio) υπολογίζεται αν διαιρέσουμε τις καθαρές πωλήσεις με το καθαρό κεφάλαιο κινήσεως και δείχνει το ύψος των πωλήσεων που επιτεύχθηκε από κάθε μονάδα καθαρού κεφαλαίου κινήσεως. Για να έχει μεγαλύτερη αξία η παρατήρηση του δείκτη θα πρέπει να προσδιορίζεται για μία σειρά ετών και να συγκρίνεται με τον αντίστοιχο του κλάδου.

$$\text{Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας κεφαλαίου κινήσεως} = \frac{\text{καθαρές πωλήσεις}}{\text{καθαρό κεφάλαιο κινήσεως}}$$

3.7.5 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού (asset turnover ratio) δείχνει το βαθμό χρησιμοποιήσεώς του σε σχέση με τις πωλήσεις της επιχείρησης ή διαφορετικά αν υπάρχει υπερεπένδυση κεφαλαίων σε σχέση με το ύψος των πωλήσεων που πραγματοποιεί. Υπολογίζεται όταν διαιρεθούν οι καθαρές πωλήσεις με το σύνολο του ενεργητικού, δηλαδή των περιουσιακών της στοιχείων.

$$\text{Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού} = \frac{\text{καθαρές πωλήσεις}}{\text{σύνολο ενεργητικού}}$$

Ένα υψηλό αποτέλεσμα στον δείκτη σημαίνει ότι η επιχείρηση χρησιμοποιεί εντατικά τα περιουσιακά της στοιχεία για να πραγματοποιεί πωλήσεις, σε αντίθεση με έναν χαμηλό αριθμοδείκτη που είναι ένδειξη μη εντατικής χρήσης του ενεργητικού της.

3.7.6 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΠΑΓΙΩΝ

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων (fixed asset turnover ratio) δείχνει το βαθμό χρησιμοποίησης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις της. Υπολογίζεται με το πηλίκο των καθαρών πωλήσεων προς το σύνολο των καθαρών παγίων.

$$\text{Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων} = \frac{\text{καθαρές πωλήσεις}}{\text{καθαρό πάγιο ενεργητικό}}$$

Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης τόσο πιο εντατική είναι η χρησιμοποίηση των παγίων της. Για καλύτερα αποτελέσματα ο αριθμοδείκτης αυτός πρέπει να συγκρίνεται με αντίστοιχους που ανήκουν στον ίδιο κλάδο.

3.7.7 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων (owner's equity turnover ratio) δείχνει τον βαθμό χρησιμοποίησης των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις της. Υπολογίζεται από το πηλίκο της διαίρεσης των καθαρών πωλήσεων με το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων.

$$\text{Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων} = \frac{\text{καθαρές πωλήσεις}}{\text{σύνολο ιδίων κεφαλαίων}}$$

Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο αποτελεσματικότερη είναι η διαχείριση των ιδίων κεφαλαίων, αφού με μικρό ύψος πραγματοποιεί μεγάλες πωλήσεις. Από πλευρά ασφαλείας όμως σημαίνει πως βασίζεται σε ξένα κεφάλαια, κάτι που δεν είναι ευνοϊκό για την επιχείρηση.

3.8 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Για την μέτρηση της αποδοτικότητας χρησιμοποιούνται διάφορα κριτήρια, όπως η πορεία των πωλήσεων, της παραγωγής και των κερδών. Για να γίνουν ουσιαστικά αυτά τα κριτήρια, πρέπει να γίνει συσχετισμός μεταξύ τους όπως επίσης και με άλλα μεγέθη. Οι παρακάτω αριθμοδείκτες αποδοτικότητας (profitability ratios) χρησιμοποιούνται για να προσδιορίσουν εάν ήταν ικανοποιητικά τα κέρδη, ποια ήταν η απόδοση των κύριων δραστηριοτήτων και των κεφαλαίων και οι κυριότεροι είναι οι εξής:

1. Αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους
2. Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου ή καθαρού κέρδους
3. Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας απασχολούμενων κεφαλαίων
4. Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού
5. Συνδεδεμένος αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού
6. Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων
7. Αριθμοδείκτης οικονομικής μοχλεύσεως
8. Αριθμοδείκτης δαπανών λειτουργίας

3.8.1 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΜΙΚΤΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ Ή ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

Ο αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους (gross profit margin) παρουσιάζει το μικτό κέρδος της επιχείρησης από την πώληση εμπορευμάτων αξίας 100 ευρώ και βρίσκεται από το πηλίκο της διαίρεσης των μικτών κερδών της χρήσεως με τις καθαρές πωλήσεις, πολλαπλασιαζόμενο με το 100.

$$\text{Αριθμοδείκτης μικτού κέρδους} = \frac{\text{μικτά κέρδη εκμεταλεύσεως}}{\text{καθαρές πωλήσεις χρήσεως}} * 100$$

Εάν η επιχείρηση δημοσιεύει το κόστος πωληθέντων μπορεί να υπολογιστεί το ποσοστό μικτού κέρδους, αφαιρώντας το κόστος πωληθέντων από την αξία πωλήσεως και η διαφορά εκφραστεί σε ποσοστό επί τοις εκατό της αξίας πωλήσεως

$$\text{Ποσοστό μικτού κέρδους} = \frac{(\text{καθαρές πωλήσεις} - \text{κόστος πωληθέντων})}{\text{καθαρές πωλήσεις}} * 100$$

3.8.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ Ή ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

Ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου ή καθαρού κέρδους (net profit margin) παρουσιάζει το καθαρό κέρδος που έχει μια επιχείρηση από την πώληση εμπορευμάτων αξίας εκατό ευρώ. Σχηματίζεται με πηλίκο των λειτουργικών κερδών μιας περιόδου με τις καθαρές πωλήσεις της ίδιας περιόδου, πολλαπλασιαζόμενο με το εκατό.

$$\text{Αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους} = \frac{\text{καθαρά κέρδη εκμεταλεύσεως}}{\text{καθαρές πωλήσεις}} * 100$$

Επειδή στα λειτουργικά κέρδη δεν περιλαμβάνονται μη λειτουργικά έσοδα και κέρδη ή μη λειτουργικά έξοδα και ζημιές, που μπορεί να είναι σημαντικά και να επηρεάσουν το αποτέλεσμα, για τον υπολογισμό του λαμβάνονται τα καθαρά κέρδη χρήσης.

$$\text{Αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους} = \frac{\text{καθαρά κέρδη χρήσεως}}{\text{καθαρές πωλήσεις}} * 100$$

3.8.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας των απασχολούμενων κεφαλαίων (return to total capital employed) μετρά την κερδοφόρα δυναμικότητα του συνόλου των κεφαλαίων της επιχείρησης, ανεξάρτητα ιδίων ή ξένων και μπορεί να υπολογιστεί για τμήματα της επιχείρησης ή για το σύνολό της. Ο υπολογισμός τους γίνεται αν διαιρεθεί το καθαρό κέρδος της επιχείρησης πριν αφαιρεθούν τα χρηματοοικονομικά έξοδα με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια επί εκατό.

$$\text{Αριθμοδείκτης απασχολούμενων κεφαλαίων} = \frac{\text{καθαρά κέρδη εκμ/σεως} + \text{χρημ/κά έξοδα}}{\text{συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια}} * 100$$

Εάν τα συνολικά κεφάλαια έχουν μεγάλη απόκλιση από την αρχή μέχρι το τέλος της χρήσης, με ανακριβή το χρόνο μεταβολής τους τότε λαμβάνεται υπ όψιν ο μέσος αριθμητικός τους.

$$\text{Πραγματικό ύψος συνολικών κεφαλαίων} = \frac{\text{συν. κεφάλαια αρχής} * \text{συν. κεφάλαια τέλου}}{2}$$

3.8.4 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού (return on total assets) αποτελεί μέτρο για την απόδοση του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων, των τμημάτων της επιχείρησης ή του συνόλου της. Σχηματίζεται όταν διαιρεθεί το σύνολο των λειτουργικών κερδών της χρήσης με το σύνολο του ενεργητικού.

$$\text{Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού} = \frac{\text{καθαρά κέρδη εκμ/σεως} + \text{χρημ/κά έξοδα}}{\text{σύνολο ενεργητικού}} * 100$$

Ο υπολογισμός του αριθμοδείκτη μας επιτρέπει τη σύγκριση της αποδοτικότητας, την παρακολούθησή της διαχρονικά και τη διερεύνηση των αιτιών μεταβολής του.

3.8.5 ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Για να βρεθεί η αποδοτικότητα του ενεργητικού ως ποσοστό με συνδυασμό της αποδοτικότητας των πωλήσεων και του αριθμοδείκτη ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού χρησιμοποιείται η σχέση Du Pont και σχηματίζεται ως εξής:

$$100 * \frac{\text{καθαρά κέρδη εκμεταλεύσεως(προ χρημ/κών εξόδων)}}{\text{καθαρές πωλήσεις}} * \frac{\text{καθαρές πωλήσεις}}{\text{μέσο ύψος ενεργητικού}}$$

Η παραπάνω σχέση αναζητεί τρόπους με τους οποίους είναι δυνατή η αύξηση των λειτουργικών κερδών σε σχέση με τα απασχολούμενα περιουσιακά στοιχεία ώστε να βελτιωθεί η απόδοση της επιχείρησης. Αυτό επιτυγχάνεται με αύξηση του καθαρού κέρδους από τις πωλήσεις ή με αύξηση της ταχύτητας κυκλοφορίας του ενεργητικού.

3.8.6 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Ακόμη ένας σημαντικός αριθμοδείκτης, ο οποίος απεικονίζει την κερδοφορία της επιχείρησης και παρέχει ένδειξη για την αποτελεσματικότητα ως προς την επίτευξη του στόχου, είναι ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων (return on net worth). Σχηματίζεται από το πηλίκο της διαίρεσης των καθαρών λειτουργικών κερδών με το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων.

$$\text{Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων} = \frac{\text{καθαρά κέρδη εκμεταλεύσεως}}{\text{σύνολο ενεργητικού}} * 100$$

Εάν τα συνολικά κεφάλαια έχουν μεγάλη απόκλιση από την αρχή μέχρι το τέλος της χρήσης, με ανακριβή το χρόνο μεταβολής τους τότε λαμβάνεται υπ όψιν ο μέσος αριθμητικός τους.

$$\text{Πραγματικό ύψος ιδίων κεφαλαίων} = \frac{\text{ίδια κεφάλαια αρχής} + \text{ίδια κεφάλαια τέλους}}{2}$$

3.8.7 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΧΛΕΥΣΕΩΣ

Ο αριθμοδείκτης οικονομικής μοχλεύσεως (financial leverage ratio) σχηματίζεται με την διαίρεση της αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης με εκείνη του συνόλου των απασχολούμενων κεφαλαίων.

$$\text{Αριθμοδείκτης οικονομικής μοχλεύσεως} = \frac{\text{αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων}}{\text{αποδοτικότητα συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων}}$$

Δείχνει τη μεταβολή των καθαρών λειτουργικών κερδών προς διάθεση στους μετόχους από μία μεταβολή κατά 1% των καθαρών κερδών προ φόρων και χρηματοοικονομικών εξόδων. Όταν είναι επωφελής η χρήση των ξένων κεφαλαίων στα κέρδη της επιχείρησης, ο αριθμοδείκτης είναι μεγαλύτερος της μονάδας. Στην αντίθετη περίπτωση κατά την οποία ο αριθμοδείκτης κυμαίνεται κάτω της μονάδας, η επιχείρηση δανείζεται ξένα κεφάλαια με επαχθείς όρους ή υπάρχει υπερδανεισμός.

3.8.8 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΩΝ ΠΡΟΣ ΠΑΓΙΑ

Ο αριθμοδείκτης δαπανών συντήρησης και επισκευών προς πάγια (ratio of maintenance and repairs to fixed assets) δείχνει τον αριθμό των μονάδων που δαπανώνται για εκατό μονάδες παγίων. Σχηματίζεται ως εξής:

$$\text{Αριθ/της δαπανών συντήρησης και επισκευών προς πάγια} = 100 * \frac{\text{δαπάνες συντήρησης και επισκευών}}{\text{πάγια προ αποσβέσεων}}$$

Μία κάμψη του δείκτη διαχρονικά αποτελεί ένδειξη διαφοροποιήσεως των δαπανών συντήρησης. Ο παραπάνω αριθμοδείκτης δεν μπορεί να υπολογιστεί από έναν εξωτερικό αναλυτή, επειδή δεν δημοσιεύονται χωριστά κονδύλια δαπανών συντήρησης και επισκευών.

3.8.9 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΩΝ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Ο αριθμοδείκτης δαπανών συντηρήσεως και επισκευών προς πωλήσεις (ratio of maintenance and repairs to net sales) εξυπηρετεί στη σύγκριση της αντίστοιχης πολιτικής που ακολουθούν οι διάφορες επιχειρήσεις ως προς τις δαπάνες συντηρήσεως και επισκευών. Σχηματίζεται από την ακόλουθη σχέση:

$$\text{Αριθ/της δαπανών συντηρήσεως και επισκευών προς πωλήσεις} = 100 * \frac{\text{δαπάνες συντηρήσεως και επισκευών}}{\text{καθαρές πωλήσεις}}$$

3.8.10 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΣ ΠΑΓΙΩΝ

Ο αριθμοδείκτης αποσβέσεως παγίων (ratio of depreciation to fixed assets) δείχνει το ποσοστό των πάγιων στοιχείων που αποσβένει η επιχείρηση από κάθε μονάδα παγίων σε μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Σχηματίζεται ως εξής:

$$\text{Αριθμοδείκτης αποσβέσεων παγίων} = \frac{\text{αποσβέσεις χρήσεως}}{\text{πάγια προ αποσβέσεων}} * 100$$

Μία διαχρονική μείωση του δείκτη αποτελεί ένδειξη ανεπαρκών αποσβέσεων ενώ μία αύξησή του θα ήταν αποτέλεσμα αλλαγής στην πολιτική που ακολουθούν με σκοπό την μείωση του πραγματικού χρόνου απόσβεσης των παγίων.

3.8.11 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Ο αριθμοδείκτης αποσβέσεων προς πωλήσεις (ratio of depreciation to net sales) δείχνει το ποσοστό των πωλήσεων που απορροφάται από τις αποσβέσεις. Σχηματίζεται από την ακόλουθη σχέση:

$$\text{Αριθμοδείκτης αποσβέσεως προς πωλήσεις} = \frac{\text{αποσβέσεις χρήσεως}}{\text{καθαρές πωλήσεις}} * 100$$

Η χρησιμότητά του περιορίζεται σε περιπτώσεις που η απόσβεση είναι ανάλογη του βαθμού απασχολήσεως των παγίων.

3.9 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Οι αριθμοδείκτες δαπανών λειτουργίας (operating expense ratios) εξυπηρετούν στην παρακολούθηση της πολιτικής της διοίκησης ως προς τις διάφορες δαπάνες λειτουργίας και της αποτελεσματικότητάς της έναντι των επί μέρους δαπανών. Εάν οι λειτουργικές δαπάνες ακολουθούν ανοδική πορεία σημαίνει πως αυξάνονται δυσανάλογα των πωλήσεων ή άλλων μεγεθών της επιχείρησης. Κυριότεροι είναι οι εξής:

1. Αριθμοδείκτης λειτουργικών εξόδων
2. Αριθμοδείκτης λειτουργικών εξόδων προς πωλήσεις
3. Αριθμοδείκτης καθαρών κερδών προς τις αμοιβές των απασχολουμένων
4. Αριθμοδείκτης παγίων προς μέσο αριθμό απασχολουμένων
5. Αριθμοδείκτης αμοιβών προς μέσο αριθμό απασχολουμένων
6. Αριθμοδείκτης καλύψεως επενδύσεων

3.9.1 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ

Ο αριθμοδείκτης λειτουργικών εξόδων (operating ratio) δείχνει το ποσοστό των καθαρών πωλήσεων που απορροφάται από τα λειτουργικά έξοδα και το κόστος πωληθέντων. Υπολογίζεται με τη διαίρεση του συνόλου των λειτουργικών εξόδων και του κόστους πωληθέντων με τις καθαρές πωλήσεις.

$$\text{Αριθμοδείκτης λειτουργικών εξόδων} = 100 * \frac{\text{κόστος πωληθέντων} + \text{λειτουργικά έξοδα}}{\text{καθαρές πωλήσεις}}$$

Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης, τόσο μικρότερη είναι η αποδοτικότητα της επιχειρήσεως, αφού το ποσοστό των λειτουργικών κερδών δεν επαρκεί για την εξυπηρέτηση των εξόδων της επιχείρησης. Κατά τη μελέτη του θα πρέπει να προσδιοριστεί και να ληφθεί υπ όψιν αν το σταθερό κόστος βρίσκεται σε τέτοιο ύψος σε σχέση με τα κέρδη πωλήσεων, που σε περίπτωση μείωσης των πωλήσεων ακολουθήσει ζημία.

3.9.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Ο αριθμοδείκτης λειτουργικών εξόδων προς πωλήσεις (operating expenses to net sales ratio) υπολογίζεται με το πηλίκο των λειτουργικών εξόδων προς τις καθαρές πωλήσεις της επιχείρησης.

$$\text{Αριθμοδείκτης λειτουργικών εξόδων προς πωλήσεις} = 100 * \frac{\text{λειτουργικά έξοδα}}{\text{καθαρές πωλήσεις}}$$

Δείχνει την τάση των λειτουργικών εξόδων της επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις.

3.9.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ

Ο αριθμοδείκτης καθαρών κερδών και καθαρών εσόδων (trading profit to wages) βρίσκεται αν διαιρέσουμε τα καθαρά λειτουργικά κέρδη με το σύνολο των αμοιβών των απασχολούμενων στην επιχείρηση.

$$\text{Αριθμοδείκτης καθαρών κερδών προς τις αμοιβές απασχολούμενων} = 100 * \frac{\text{καθαρά λειτουργικά κέρδη}}{\text{αμοιβές απασχολούμενων}}$$

Δείχνει την επίδραση που θα επιφέρει στα κέρδη της επιχείρησης μία αύξηση των αμοιβών των απασχολούμενων της επιχείρησης. Επίσης μία διαχρονική παρατήρηση του δείκτη παρέχει ένδειξη του βαθμού της παραγωγικότητας των απασχολούμενων.

3.9.4 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΓΙΩΝ ΠΡΟΣ ΜΕΣΟ ΑΡΙΘΜΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ

Ο αριθμοδείκτης παγίων προς μέσο αριθμό απασχολούμενων (ratio of fixed assets to average number of employees) υπολογίζεται από το πηλίκο της διαίρεσης του συνόλου της αξίας των καθαρών παγίων προς τον αριθμό των απασχολούμενων

$$\text{Αριθμοδείκτης παγίων προς μέσο αριθμό απασχολούμενων} = \frac{\text{καθαρά πάγια}}{\text{μέσος αριθμός απασχολούμενων}}$$

Ο δείκτης πρέπει να παρουσιάζει ανοδική πορεία και να συνοδεύεται από αύξηση της αξίας των πωλήσεων κατά απασχολούμενο. Θα πρέπει να γίνει σύγκριση με αντίστοιχους άλλων επιχειρήσεων, δίνοντας προσοχή στους διαφορετικούς τρόπους αποσβέσεων.

3.9.5 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΜΟΙΒΩΝ ΠΡΟΣ ΜΕΣΟ ΑΡΙΘΜΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ

Ο αριθμοδείκτης αμοιβών προς μέσο αριθμό απασχολούμενων (ratio of total wages to average number of employees) σχηματίζεται από το πηλίκο της διαίρεσης των συνολικών αμοιβών των απασχολούμενων με το μέσο όρο των απασχολούμενων στην επιχείρηση σε μία χρήση.

$$\text{Μέση αμοιβή κατά απασχολούμενο} = \frac{\text{σύνολο αμοιβών απασχολούμενων}}{\text{μέσος αριθμός απασχολούμενων}}$$

Δείχνει τη μέση αμοιβή των απασχολούμενων της επιχείρησης. Μία σταθερή ανοδική πορεία του δείκτη είναι αποδεκτή με την προϋπόθεση πως ο αριθμοδείκτης πωλήσεων προς το σύνολο των αμοιβών των απασχολούμενων είναι τουλάχιστον σταθερός.

3.9.6 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΕΩΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Ο αριθμοδείκτης καλύψεως επενδύσεων (ratio of accumulated depreciation to new investments) υπολογίζεται αν διαιρέσουμε το σύνολο των αποσβέσεων που πραγματοποιήθηκαν σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα με την αύξηση των παγίων περιουσιακών στοιχείων στην ίδια χρονική περίοδο.

$$\text{Αριθμοδείκτης καλύψεως επενδύσεων} = 100 * \frac{\text{συνολικές αποσβέσεις περιόδου}}{\text{μεταβολή αξίας ακαθάριστων παγίων στην περίοδο}}$$

Ο παραπάνω αριθμοδείκτης δείχνει το ποσοστό των νέων επενδύσεων που χρηματοδοτήθηκαν από τις αποσβέσεις.

3.10 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Η εκτίμηση της μακροχρόνιας οικονομικής κατάστασης περιλαμβάνει την ανάλυση διαρθρώσεως των κεφαλαίων της επιχείρησης, δηλαδή τη μορφή των κεφαλαίων με τα οποία χρηματοδοτείται. Η πολιτική που ακολουθείται από τη διοίκηση έχει ως σκοπό την ισορροπία μεταξύ του κινδύνου που υπάρχει στην επιχειρηματική δραστηριότητα και της αποδόσεως απ αυτήν. Για την ανάλυση και την μελέτη της διαρθρώσεως των κεφαλαίων και της βιωσιμότητας (financial structure and viability ratios) χρησιμοποιούνται οι παρακάτω αριθμοδείκτες:

1. Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς συνολικά κεφάλαια
2. Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς δανειακά κεφάλαια
3. Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς πάγια
4. Αριθμοδείκτης κυκλοφορούντος ενεργητικού προς συνολικές υποχρεώσεις
5. Αριθμοδείκτης παγίων προς μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις
6. Αριθμοδείκτης καλύψεως τόκων.

3.10.1 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Ο αριθμοδείκτης ιδίων προς συνολικά κεφάλαια (ratio of owner 's equity to total assets) προσδιορίζεται από το πηλίκο της διαίρεσης των ιδίων κεφαλαίων προς τα συνολικά. Δείχνει το ποσοστό του συνόλου των ενεργητικών στοιχείων της επιχείρησης που έχει χρηματοδοτηθεί από τους φορείς της.

$$\text{Αριθμοδείκτης ιδίων προς συνολικά κεφάλαια} = 100 * \frac{\text{ίδια κεφάλαια}}{\text{συνολικά κεφάλαια}}$$

Η διαφορά του από το 100 δείχνει το ποσοστό των ξένων κεφαλαίων που δόθηκαν από τους πιστωτές για τη χρηματοδότηση του ενεργητικού. Ο αριθμοδείκτης δανειακών κεφαλαίων δίνεται από την παρακάτω σχέση:

$$\text{Αριθμοδείκτης δανειακών κεφαλαίων} = 100 * \frac{\text{ξένα κεφάλαια}}{\text{συνολικά κεφάλαια}}$$

Δείχνει το ποσοστό των περιουσιακών στοιχείων, που έχει χρηματοδοτηθεί από τους βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους πιστωτές της επιχείρησης. Ένας υψηλός αριθμοδείκτης ιδίων προς συνολικά κεφάλαια, δείχνει μικρή πιθανότητα αδυναμίας για την εξόφληση των υποχρεώσεων.

3.10.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣ ΔΑΝΕΙΑΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Ο αριθμοδείκτης ιδίων προς δανειακά κεφάλαια (ratio of owner 's equity to total liabilities) είναι κριτήριο για την ύπαρξη ή μη υπερδανεισμού. Σχηματίζεται ως εξής:

$$\text{Αριθμοδείκτης ιδίων προς δανειακά κεφάλαια} = \frac{\text{ίδια κεφάλαια}}{\text{ξένα κεφάλαια}}$$

Από τον δείκτη αυτόν συμπεραίνεται αν παρέχεται ασφάλεια στους δανειστές από την επιχείρηση. Εάν οι φορείς της επιχείρησης συμμετέχουν με περισσότερα κεφάλαια σε αυτήν από τους πιστωτές της, τότε ο αριθμοδείκτης θα είναι μεγαλύτερος της μονάδας.

3.10.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΠΡΟΣ ΠΑΓΙΑ

Ο αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς πάγια (ratio of owner 's equity to fixed assets) υπολογίζεται από το πηλίκο της διαίρεσης των ιδίων κεφαλαίων προς το σύνολο των επενδύσεων σε πάγια:

$$\text{Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς πάγια} = \frac{\text{ίδια κεφάλαια}}{\text{καθαρά πάγια}}$$

Σκοπός της μελέτης του συγκεκριμένου αριθμοδείκτη είναι η εύρεση του καταλληλότερου τρόπου χρηματοδότησης των παγίων επενδύσεων της επιχείρησης. Επίσης παρατηρώντας την πορεία του διαχρονικά, φαίνεται η πολιτική που ακολουθεί η επιχείρηση ως προς την χρηματοδότηση των παγίων της. Ένας αυξανόμενος αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς πάγια αντανακλά την αύξηση του παγίου κεφαλαίου από χρηματοδότηση κατά το μεγαλύτερο μέρος από τα ίδια κεφάλαια παρά από δανεισμό. Σε αντίθετη περίπτωση, κατά την οποία ο δείκτης είναι συνεχώς μειούμενος, τα ποσά αυτά έχουν αντληθεί από δανεισμό.

3.10.4 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Ο αριθμοδείκτης κυκλοφορούντος ενεργητικού προς συνολικές υποχρεώσεις (ratio of current assets to total liabilities) δείχνει τη ρευστότητα των μακροχρόνιων υποχρεώσεων της και υπολογίζεται ως εξής:

$$\text{Αριθμοδείκτης κυκλοφορούντος ενεργητικού προς σύνολο υποχρεώσεων} = \frac{\text{κυκλοφορούν ενεργητικό}}{\text{σύνολο υποχρεώσεων}} * 100$$

Ένας υψηλός αριθμοδείκτης δείχνει την ικανότητα κάλυψης των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων από τα κεφάλαια κινήσεως, εάν δεν υπάρξουν υπερβολικές ζημιές από την ρευστοποίηση των κυκλοφοριακών στοιχείων.

3.10.5 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΓΙΩΝ ΠΡΟΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Ο αριθμοδείκτης παγίων προς μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις (ratio of fixed assets to long term liabilities) αντανακλά την ασφάλεια που παρέχει η επιχείρηση στους μακροχρόνια πιστωτές της. Υπολογίζεται από την ακόλουθη σχέση:

$$\text{Αριθμοδείκτης παγίων προς μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις} = \frac{\text{καθαρά πάγια}}{\text{μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις}}$$

Η διαχρονική του μελέτη δείχνει την πολιτική που ακολουθεί η διοίκηση της επιχείρησης στην χρηματοδότηση των παγίων περιουσιακών της στοιχείων. Μία αύξηση του υποδεικνύει την μεταβολή του περιθωρίου ασφαλείας που παρέχεται στους πιστωτές.

3.10.6 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΕΩΣ ΤΟΚΩΝ

Ο αριθμοδείκτης καλύψεως τόκων (number of times interest earned) παρουσιάζει τη σχέση μεταξύ των καθαρών κερδών και των τόκων με τους οποίους επιβαρύνεται η επιχείρηση μέσα στη χρήση. Επίσης είναι μέτρο για την δανειακή κατάστασή της σε σχέση με την κερδοφόρα δυναμικότητά της. Υπολογίζεται από τη σχέση:

$$\text{Αριθμοδείκτης καλύψεως τόκων} = \frac{\text{καθαρά κέρδη εκμεταλεύσεως προ φόρων και τόκων}}{\text{σύνολο τόκων}}$$

Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης τόσο μεγαλύτερη είναι η ικανότητα της επιχειρήσεως για την κάλυψη των τόκων και τόσο μικρότερος ο κίνδυνος οικονομικής αδυναμίας εξοφλήσεως των υποχρεώσεων. Για καλύτερη πληροφόρηση πρέπει να γίνεται διαχρονικά σύγκριση του δείκτη της επιχείρησης με τον αντίστοιχο του κλάδου και να παρατηρείται η τάση του.

3.11 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

Οι επενδυτικοί αριθμοδείκτες (investment ratios) χρησιμοποιούνται από τους επενδυτές όταν πρόκειται να αγοράσουν, να πωλήσουν ή να διατηρήσουν την επένδυσή τους σε μετοχικούς τίτλους σε μια επιχείρηση. Συσχετίζουν την τρέχουσα τιμή της μετοχής με κατά μετοχή μεγέθη του ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσεως. Οι κατηγορίες στις οποίες διακρίνονται είναι οι εξής:

1. Τα κατά μετοχή κέρδη
2. Το κατά μετοχή μέρισμα
3. Η μερισματική απόδοση
4. Το ποσοστό διανεμομένων κερδών
5. Η εσωτερική αξία μετοχής
6. Ο λόγος τιμής προς κέρδη κατά μετοχή
7. Η ταμειακή ροή κατά μετοχή
8. Ο αριθμοδείκτης αποδόσεως μετοχής σε ταμειακή ροή
9. Ο αριθμοδείκτης ποσοστού αυτοχρηματοδοτήσεως
10. Ο αριθμοδείκτης διάρκειας εξοφλήσεως επενδύσεων
11. Η απόσβεση κατά μετοχή

3.11.1 ΚΕΡΔΗ ΚΑΤΑ ΜΕΤΟΧΗ

Ένας από τους πιο σπουδαίους αλλά ταυτόχρονα παραπλανητικός αριθμοδείκτης είναι τα κατά μετοχή κέρδη (earnings per share) μιας επιχείρησης. Υπολογίζεται από την διαίρεση του συνόλου των καθαρών κερδών της χρήσεως με τον μέσο αριθμό των μετοχών της που είναι σε κυκλοφορία τη συγκεκριμένη χρήση.

$$\text{Κέρδη κατά μετοχή} = (\text{E. P. S.}) \frac{\text{σύνολο καθαρών κερδών χρήσεως}}{\text{μέσος αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία}}$$

Ο αριθμοδείκτης αυτός μετράει το ύψος των καθαρών κερδών ανά μετοχή της επιχείρησης και επηρεάζεται και από το συνολικό ύψος των κερδών και από τον συνολικό αριθμό των μετοχών. Τέλος, δείχνει την κερδοφόρα δυναμικότητα της με βάση τη μια μετοχή της.

3.11.2 ΜΕΡΙΣΜΑ ΚΑΤΑ ΜΕΤΟΧΗ

Ο αριθμοδείκτης μερίσματος κατά μετοχή (dividends per share) υπολογίζεται από το πηλίκο της διαίρεσης του συνόλου των διανεμομένων κερδών (μέρισμα) της χρήσης με το σύνολο των μετοχών που δικαιούται μέρισμα.

$$\text{Μέρισμα κατά μετοχή (D. P. S.)} = \frac{\text{σύνολο μερισμάτων}}{\text{αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία}}$$

Για να γίνουν συγκρίσεις τον κατά μετοχή μερισμάτων με αντίστοιχα στοιχεία προηγούμενων χρήσεων, θα πρέπει πρώτα να γίνει προσαρμογή των μερισμάτων των προηγούμενων χρήσεων με βάση τον αριθμό των μετοχών της τελευταίας χρήσεως.

3.11.3 Η ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ

Η τρέχουσα μερισματική απόδοση (current dividend yield) δείχνει την απόδοση των μερισμάτων των μετοχών στα οποία έχουν επενδύσει τα κεφάλαια τους οι επενδυτές και υπολογίζεται με την παρακάτω σχέση:

$$\text{Μερισματική απόδοση} = 100 * \frac{\text{μέρισμα κατά μετοχή}}{\text{τιμή μετοχής στο χρηματιστήριο}}$$

Δείχνει αν η επένδυση σε μετοχές μιας επιχείρησης με βάση το μέρισμα το οποίο εισπράττει και την χρηματιστηριακή τους αξία είναι συμφέρουσα. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης τόσο πιο ελκυστική είναι η επένδυση.

3.11.4 ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΙΑΝΕΜΟΜΕΝΩΝ ΚΕΡΔΩΝ

Το ποσοστό των διανεμομένων κερδών (percentage of distributed profits) που δίνεται ως μέρισμα στους μετόχους υπολογίζεται με την διαίρεση του συνόλου των μερισμάτων που καταβάλλονται με το σύνολο των καθαρών κερδών

$$\text{Ποσοστό διανεμόμενων κερδών} = 100 * \frac{\text{σύνολο μερισμάτων χρήσεως}}{\text{σύνολο καθαρών κερδών χρήσεως}}$$

Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο μεγαλύτερο είναι το καταβαλλόμενο μέρισμα στους μετόχους. Αντίθετα, όσο μικρότερο είναι το ποσοστό των διανεμομένων κερδών τόσο πιο συντηρητική είναι η μερισματική πολιτική που ακολουθείται από την επιχείρηση.

3.11.5 Η ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Η μερισματική απόδοση ιδίων κεφαλαίων (dividend yield on equity capital) υπολογίζεται ως εξής:

$$\text{Μερισματική απόδοση ιδίων κεφαλαίων} = 100 * \frac{\text{συνολικά καταβαλλόμενα μερίσματα}}{\text{σύνολο ιδίων κεφαλαίων}}$$

Δείχνει την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης με βάση τα καταβαλλόμενα απ' αυτή μερίσματα. Επειδή η χρηματιστηριακή αξία των μετοχών είναι μεγαλύτερη από την εσωτερική της αξία, η μερισματική αυτή απόδοση είναι μεγαλύτερη από εκείνη που υπολογίζεται με βάση το μέρισμα και την χρηματιστηριακή της αξία.

3.11.6 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΕΩΣ ΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ

Ο αριθμοδείκτης καλύψεως καταβαλλόμενων μερισμάτων (dividend coverage ratio) δείχνει πόσες φορές καλύπτονται τα διανεμόμενα μερίσματα από τα κέρδη της χρήσεως και την ικανότητα της επιχειρήσεως να συνεχίσει την καταβολή του και στο μέλλον

$$\text{Αριθμοδείκτης καλύψεως καταβαλλόμενων μερισμάτων} = \frac{\text{καθαρά κέρδη χρήσης}}{\text{σύνολο καταβαλλόμενων μερισμάτων}}$$

Όσο μεγαλύτερος ο δείκτης τόσο μεγαλύτερη είναι η ασφάλεια που παρέχει η επιχείρηση στους μετόχους για την συνέχιση της καταβολής του τρέχοντος μερίσματος.

3.11.7 ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΤΙΜΗ ΜΕΤΟΧΗΣ

Με την βοήθεια της χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής (market price) προσδιορίζεται η απόδοση των επενδύσεων σε τίτλους. Η τιμή των μετοχών της επιχείρησης σχηματίζεται όχι μόνο από την ποιότητά της αλλά και από της γενικότερες συνθήκες της χρηματιστηριακής αγοράς.

3.11.8 ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΑ ΜΕΤΟΧΗΣ

Η εσωτερική αξία των μετοχών (book value per share) μιας επιχείρησης δεν χρησιμοποιείται συχνά διότι η αξία των περιουσιακών στοιχείων δεν ανταποκρίνεται

στην πραγματικότητα και επειδή η αξία τους προσδιορίζεται από την κερδοφόρα δυναμικότητα τους και όχι από την αναγραφόμενη στα βιβλία της επιχείρησης αξία. Για τις εταιρείες επενδύσεων και επιχειρήσεις κοινής ωφελείας κυρίως, ο δείκτης υπολογίζεται απ' την παρακάτω σχέση.

$$\text{Εσωτερική αξία μετοχής} = \frac{\text{σύνολο ιδίων κεφαλαίων}}{\text{αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία}}$$

3.11.9 ΛΟΓΟΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΤΙΜΗΣ ΠΡΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΑ ΜΕΤΟΧΗΣ

Ο λόγος της χρηματιστηριακής τιμής των μετοχών προς την εσωτερική της αξία (price to book value ratio) δείχνει εάν η τιμή της μετοχής στην χρηματιστηριακή αγορά είναι υποτιμημένη ή υπερτιμημένη σε σχέση με την εσωτερική της αξία

$$\text{Λόγος χρημ/κής τιμής προς εσωτερική αξία μετοχής (P/BV)} = \frac{\text{χρηματιστηριακή τιμή μετοχής}}{\text{εσωτερική αξία μετοχής}}$$

Η ερμηνεία του δείκτη θα πρέπει να γίνεται με προσοχή καθώς η εσωτερική αξία δίδεται σε ιστορικές τιμές ενώ η χρηματιστηριακή τιμή εκφράζει την τρέχουσα αξία.

3.11.10 ΛΟΓΟΣ ΤΙΜΗΣ ΠΡΟΣ ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ

Ο λόγος τιμής προς κέρδη ανά μετοχή (price earnings ratio) υπολογίζεται με την διαίρεση της τρέχουσας αξίας μιας μετοχής με τα κατά μετοχή κέρδη της προηγούμενης ή τρέχουσας (εφόσον είναι γνωστά) χρήσης. Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι πάντοτε θετικός και δεν υπολογίζεται όταν η επιχείρηση έχει ζημιές ή όταν τα κέρδη είναι μηδέν.

$$\text{Λόγος τιμής προς κέρδη κατά μετοχή (P/E)} = \frac{\text{χρηματιστηριακή τιμή μετοχής}}{\text{κέρδη κατά μετοχή}}$$

Δείχνει πόσες φορές διαπραγματεύεται μια μετοχή τα κέρδη στο χρηματιστήριο του προηγούμενου έτους και μας πληροφορεί για τα έτη που απαιτούνται σε καθαρά κέρδη ανά μετοχή, για να αγοραστεί η μετοχή.

3.11.11 ΤΑΜΕΙΑΚΗ ΡΟΗ ΚΑΤΑ ΜΕΤΟΧΗ

Ο όρος ταμειακή ροή (cash flow) αναφέρεται στο ύψος των κεφαλαίων που εισέρευσαν σ' αυτήν, ως αποτέλεσμα της δραστηριότητας της επιχείρησης, μετά την αφαίρεση των καταβληθεισών δαπανών. Υπολογίζεται από το πηλίκο της διαίρεσης των καθαρών κερδών της χρήσης (περιλαμβάνονται οι αποσβέσεις), με τον αριθμό των μετοχών που είναι σε κυκλοφορία.

$$\text{Ταμειακή ροή κατά μετοχή (cash flow κατά μετοχή)} = \frac{\text{καθαρά κέρδη} + \text{αποσβέσεις}}{\text{αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία}}$$

Είναι χρήσιμος σε περιπτώσεις συγκρίσεων επιχειρήσεων αφού η ταμειακή ροή κατά μετοχή είναι περισσότερο συγκρίσιμη από τα καθαρά κέρδη κατά μετοχή, λόγω των μεγάλων διαφορών ως προς τις μεθόδους και την πολιτική των αποσβέσεων. Επίσης, δείχνει το κατά πόσο καλύπτονται οι τρέχουσες ανάγκες της επιχείρησης από τα ρευστά που προέρχονται από την δραστηριότητα της.

3.11.12 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΕΩΣ ΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΤΑΜΕΙΑΚΗ ΡΟΗ

Η κατά μετοχή ταμειακή ροή είναι σημαντική για τους δανειστές, τις τράπεζες και γενικά τους ενδιαφερόμενους για μια επιχείρηση. Ο υπολογισμός της ταμειακής ροής κατά μετοχή αποκτά ιδιαίτερη σημασία όταν συνδυάζεται με την χρηματιστηριακή αξία των μετοχών μιας επιχείρησης δηλαδή τον αριθμοδείκτη αποδόσεως μετοχής σε ταμειακή ροή.

$$\text{Αριθμοδείκτης αποδόσεως μετοχής σε ταμειακή ροή} = 100 * \frac{\text{ταμειακή ροή κατά μετοχή}}{\text{χρηματιστηριακή τιμή μετοχής}}$$

3.11.13 ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΚΑΤΑ ΜΕΤΟΧΗ

Ο δείκτης αποσβέσεων κατά μετοχή (depreciation per share) προσδιορίζεται παράλληλα με τον συντελεστή αποσβέσεων επειδή η πολιτική αποσβέσεων διαφέρει σημαντικά ανάμεσα σε επιχειρήσεις και το ύψος των ετήσιων αποσβέσεων αποτελεί σημαντικό στοιχείο για πολλές εταιρείες.

$$\text{Απόσβεση κατά μετοχή} = \frac{\text{σύνολο αποσβέσεων χρήσεως}}{\text{αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία}}$$

Το ύψος αποσβέσεων που αντιστοιχεί σε κάθε μετοχή, είναι χρήσιμο όταν συγκρίνουμε επιχειρήσεις και όταν συσχετίζεται με τα κατά μετοχή κέρδη και την ταμειακή ροή.

3.11.14 ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΚΑΙ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Στην περίπτωση που τα στοιχεία ενός αριθμοδείκτη εκφράζονται σε νομισματικές μονάδες της ίδιας χρονικής περιόδου, τότε το μέγεθος που εκφράζει ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και δεν επηρεάζεται από τον πληθωρισμό αφού η αγοραστική δύναμη όλων των αναφερομένων ποσών είναι η ίδια. Στην αντίθετη περίπτωση, κατά την οποία ένας απ' τους δυο όρους εκφράζεται σε ιστορικές τιμές πρέπει να ληφθούν υπόψη οι πληθωριστικές πιέσεις που έχουν ασκηθεί επί της ιστορικής τιμής.

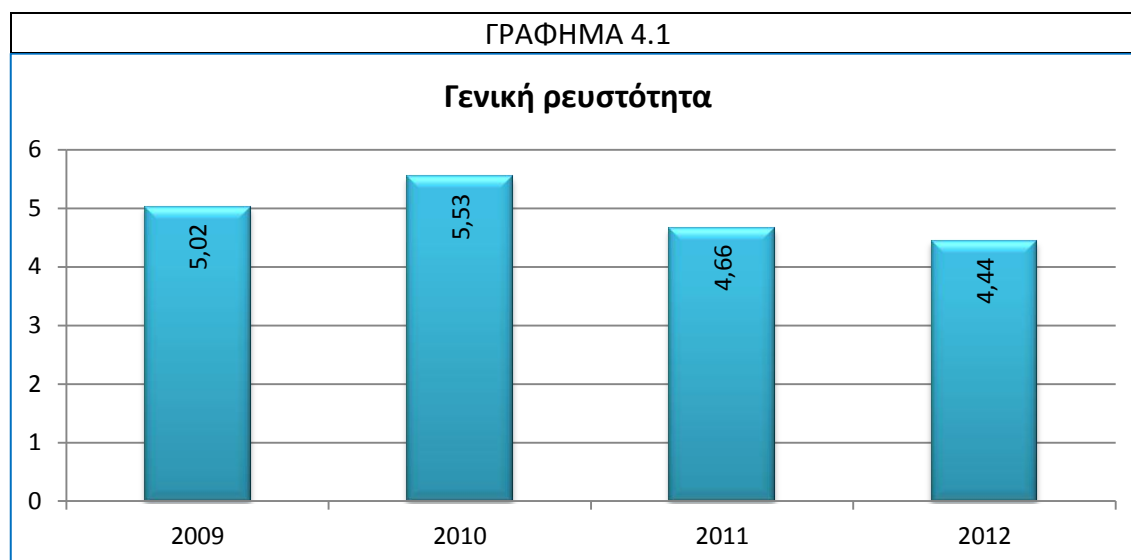
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

4.1 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

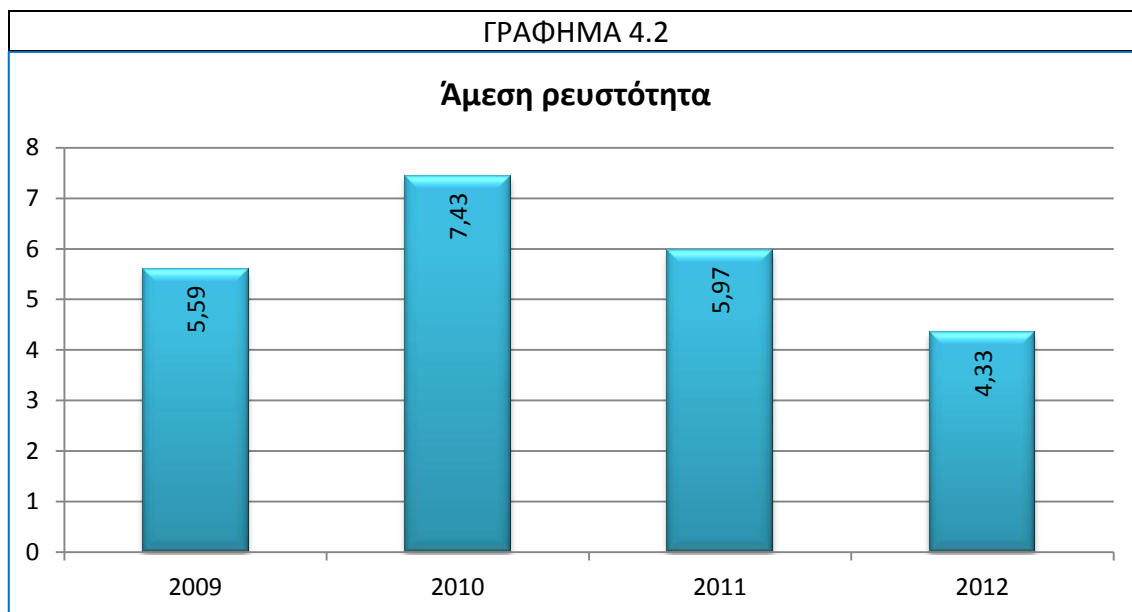
Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα δεδομένα των αριθμοδεικτών γενικής και άμεσης ρευστότητας για τέσσερα συναπτά έτη. Αποτελούν μέτρο για τη ρευστότητα και σκοπός τους είναι ο προσδιορισμός της βραχυχρόνιας οικονομικής θέσης και της ικανότητας των επιχειρήσεων να ανταποκρίνονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1 ΤΙΜΕΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ				
	2009	2010	2011	2012
Γενική ρευστότητα	5,02	5,53	4,66	4,44
Άμεση ρευστότητα	5,59	7,43	5,97	4,33

Για την παρατήρηση των αριθμοδεικτών ακολουθούν γραφήματα τύπου στηλών με τέσσερα τμήματα που αντιστοιχούν στα έτη ανάλυσης.

Σύμφωνα με τη πορεία που ακολουθεί ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας, παρατηρείται πως οι ξενοδοχειακές μονάδες το 2010 μπορούσαν να εξοφλήσουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους με μεγαλύτερη ευκολία από το προηγούμενο έτος, αφού ο δείκτης αυξήθηκε από 5,02 σε 5,53 φορές. Το 2011 μειώθηκε σε 4,66 φορές και το 2012 σε 4,44 φορές με αποτέλεσμα να μειωθεί η ρευστότητά τους και η ικανότητά τους να εξοφλήσουν σε δεδομένη χρονική στιγμή τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους, με ρευστοποίηση των κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων τους.

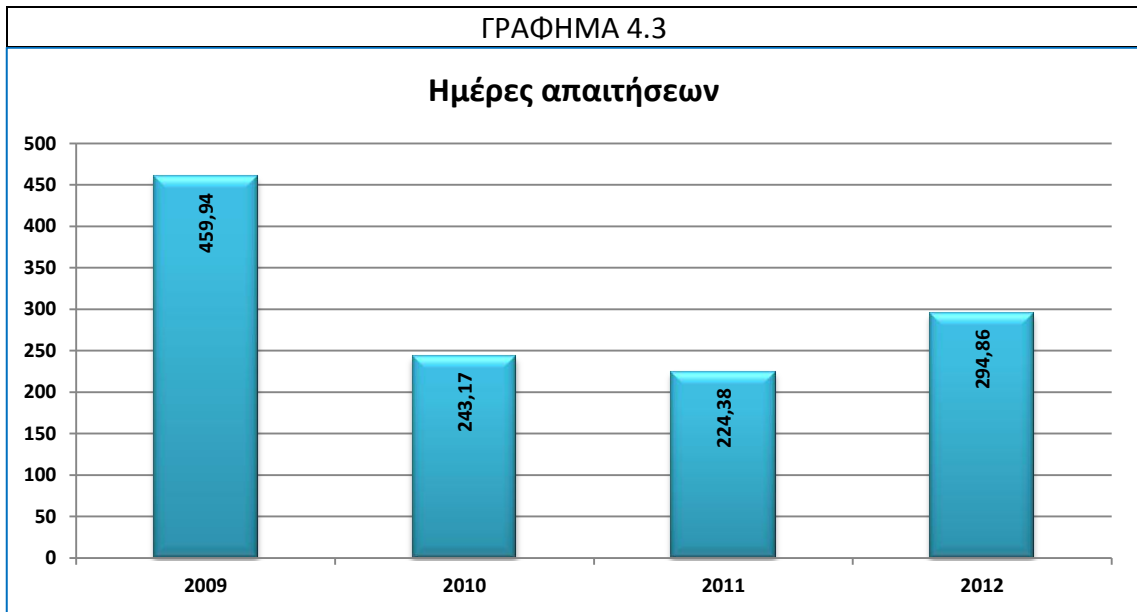
Η άμεση ρευστότητα παρουσιάζει μεγαλύτερες διακυμάνσεις σε σχέση με την γενική ρευστότητα. Αν και το 2010 ο δείκτης αυξήθηκε από 5.59 φορές σε 7.43 φορές, τα δύο επόμενα έτη ακολούθησε πτωτική πορεία και το 2012 σχηματίστηκε σε 4,33 φορές. Αυτό το γεγονός υποδηλώνει μείωση των ταχέως ρευστοποιήσιμων στοιχείων. Γενικά εάν οι δείκτες κινούνται γύρω στη μονάδα θεωρούνται ικανοποιητικοί αλλά η μείωση για σειρά ετών προμηνύει μία δυσμενή οικονομική κατάσταση.

4.2 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

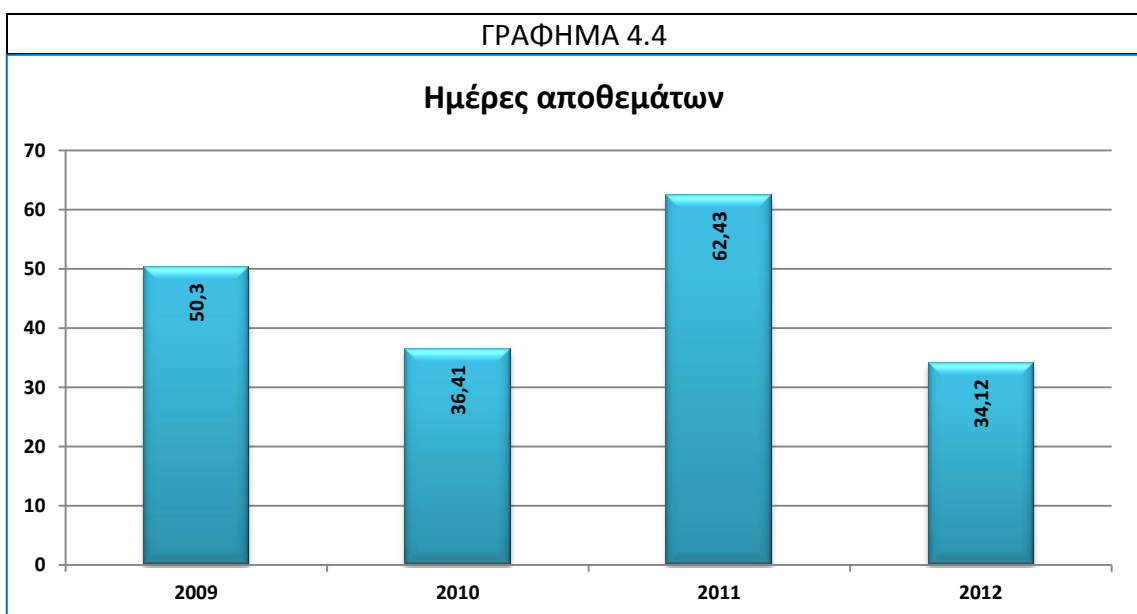
Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα δεδομένα ορισμένων εκ των αριθμοδεικτών δραστηριότητας για τα έτη που αναλύονται. Οι αριθμοδείκτες αυτοί χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο της αποτελεσματικής αξιοποίησης των περιουσιακών τους στοιχείων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2 ΤΙΜΕΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ				
	2009	2010	2011	2012
Ημέρες απαιτήσεων	459,94	243,17	224,38	294,86
Ημέρες αποθεμάτων	50,30	36,41	62,43	34,12
Ημέρες πίστωσης από προμηθευτές	265,65	319,39	418,09	283,08
Κυκλοφοριακή ταχύτητα συνολικού ενεργητικού	0,23	0,21	0,23	0,20

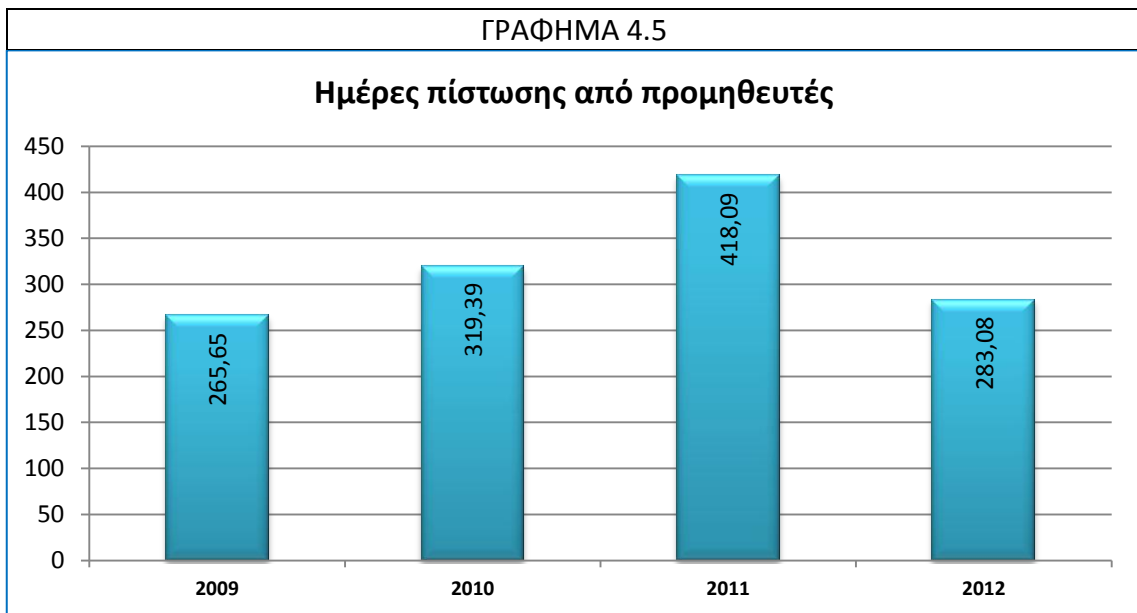
Ακολουθεί το αντίστοιχο γράφημα για κάθε αριθμοδείκτη και ερμηνεία της πορείας που ακολούθησαν από το έτος 2009 έως και το 2012.

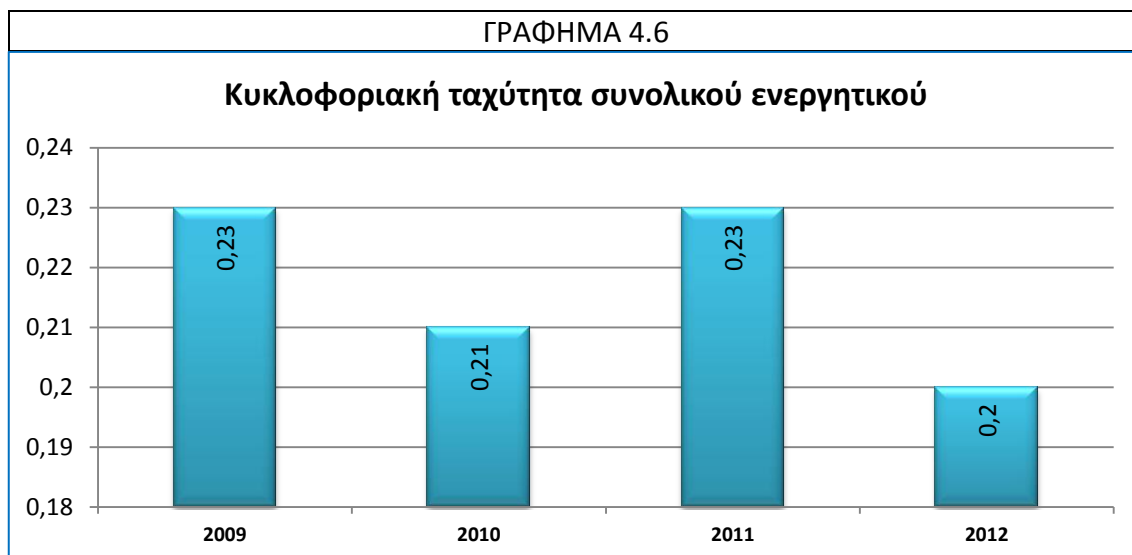
Ο μέσος χρόνος παραμονής των απαιτήσεων στις επιχειρήσεις εκφράζεται σε ημέρες και σύμφωνα με το γράφημα, από το 2009 στο 2010 οι ημέρες αυτές μειώθηκαν από 460 σε 243. Την χρονιά που ακολούθησε σημειώθηκε επίσης μείωση κατά 19 μέρες. Η εξέλιξη αυτή αποτελεί θετικό σημάδι για την αποτελεσματικότητα της διοίκησης στην είσπραξη των απαιτήσεων, καθώς απέκτησε καλύτερη ρευστότητα και μείωσε την πιθανότητα ζημιών από επισφαλείς πελάτες. Για το έτος 2012 σημειώθηκε αύξηση και οι ημέρες που μεσολαβούσαν μέχρι να την είσπραξή τους έγιναν 295, γεγονός που δείχνει δυσκολία στην είσπραξη των απαιτήσεων.

Ο μέσος όρος παραμονής των αποθεμάτων στην επιχείρηση κατά την σύγκριση των ετών 2009 και 2010 σημείωσε μείωση από 50 ημέρες σε 36. Την επόμενη χρονιά αυξήθηκε κατά 27 μέρες και έπειτα μειώθηκε πάλι και τελικά σχηματίστηκε στις 34 ημέρες. Γενικά κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα και οι μειώσεις που επήλθαν δείχνουν πρόληψη του κινδύνου υπεραποθεματοποίησης και προσπάθεια μείωσης των ημερών παραμονής των αποθεμάτων στις επιχειρήσεις. Αντίθετα η αύξηση που σημειώθηκε μπορεί να υποδηλώνει μείωση της ζήτησης.

Οι ημέρες πίστωσης από τους προμηθευτές αποτελούν ένδειξη της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων. Κατά τη σύγκριση των ημερών αυτών για τα έτη ανάλυσης παρατηρείται σταδιακή αύξηση του δείκτη. Το 2010 σε σχέση με το προηγούμενο έτος, αυξήθηκε 54 ημέρες και το 2011 αυξήθηκε περίπου 100 ημέρες ακόμη. Το γεγονός αυτό δείχνει αύξηση στο διάστημα που μεσολαβεί έως να εξοφλήσει η επιχείρηση τους προμηθευτές της. Η μείωση του δείκτη την τελευταία χρονιά δεν είναι απαραίτητα σημάδι βελτίωσης της ρευστότητας, αλλά ενδέχεται να έχει περιοριστεί η πίστωση από τους προμηθευτές.

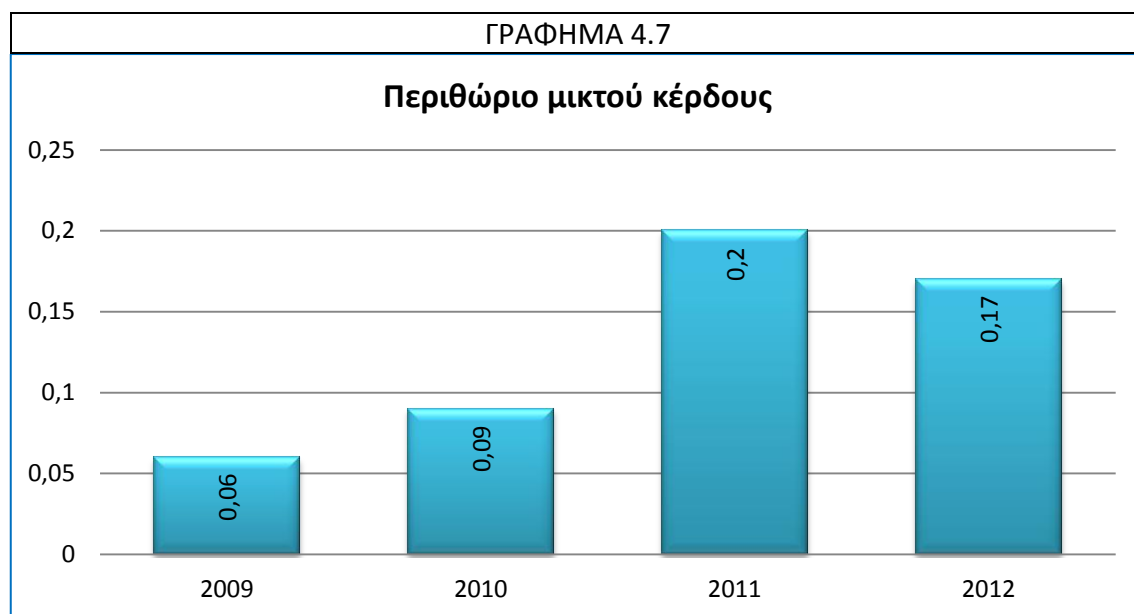
Η κυκλοφοριακή ταχύτητα του συνολικού ενεργητικού μετράει την απόδοση των συνολικών περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης ή διαφορετικά αν υπάρχει υπερεπένδυση σε σχέση με τις πωλήσεις που πραγματοποιεί. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, παρά τις μικρές αυξομειώσεις που παρουσιάζονται διαχρονικά, ο δείκτης κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα, γεγονός που καταδεικνύει ότι δεν γίνεται εντατική αξιοποίηση των περιουσιακών τους στοιχείων. Σύμφωνα με τα παραπάνω θα πρέπει να γίνει αύξηση του βαθμού χρησιμοποίησης των περιουσιακών τους στοιχείων ή να ρευστοποιηθεί ένα μέρος τους.

4.3 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

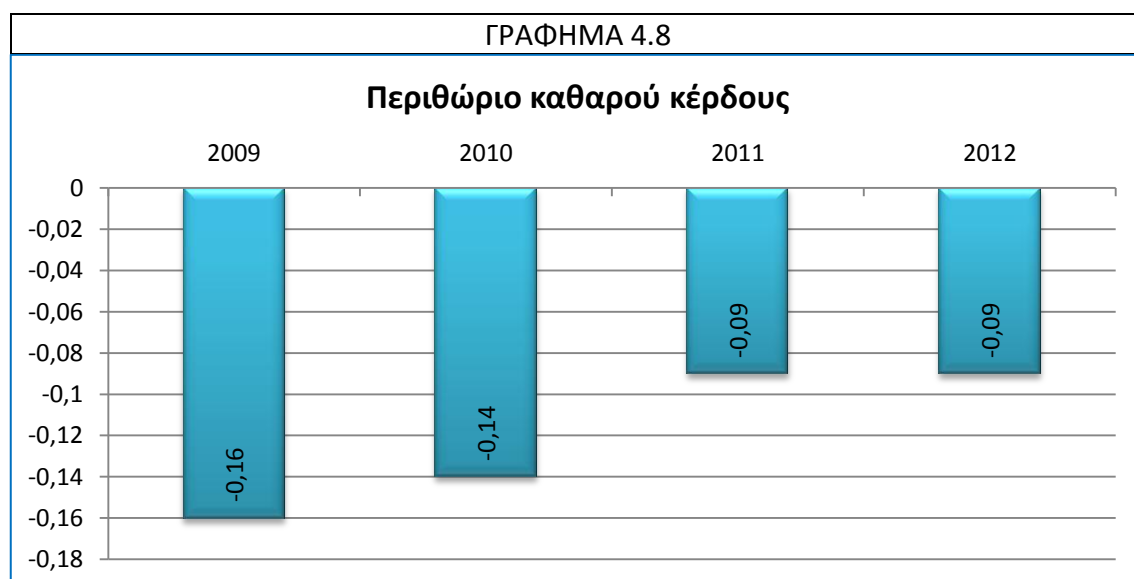
Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα δεδομένα των αριθμοδεικτών αποδοτικότητας που μελετούνται και βοηθούν για να προσδιοριστεί εάν ήταν ικανοποιητικά τα κέρδη, ποια ήταν η απόδοση των κύριων δραστηριοτήτων και των κεφαλαίων και αποτελούν μέτρο της κερδοφορίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3 ΤΙΜΕΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ				
	2009	2010	2011	2012
Περιθώριο μικτού κέρδους	0,06	0,09	0,2	0,17
Περιθώριο καθαρού κέρδους	-0,16	-0,14	-0,09	-0,09
Απόδοση ιδίων κεφαλαίων προ φόρων	-0,06	-0,05	-0,02	-0,02
Απόδοση συνολικού ενεργητικού προ φόρων	-0,02	-0,02	-0,01	-0,01

Ακολουθεί το αντίστοιχο γράφημα για κάθε αριθμοδείκτη και ερμηνεία της πορείας που ακολούθησαν από το έτος 2009 έως και το 2012.

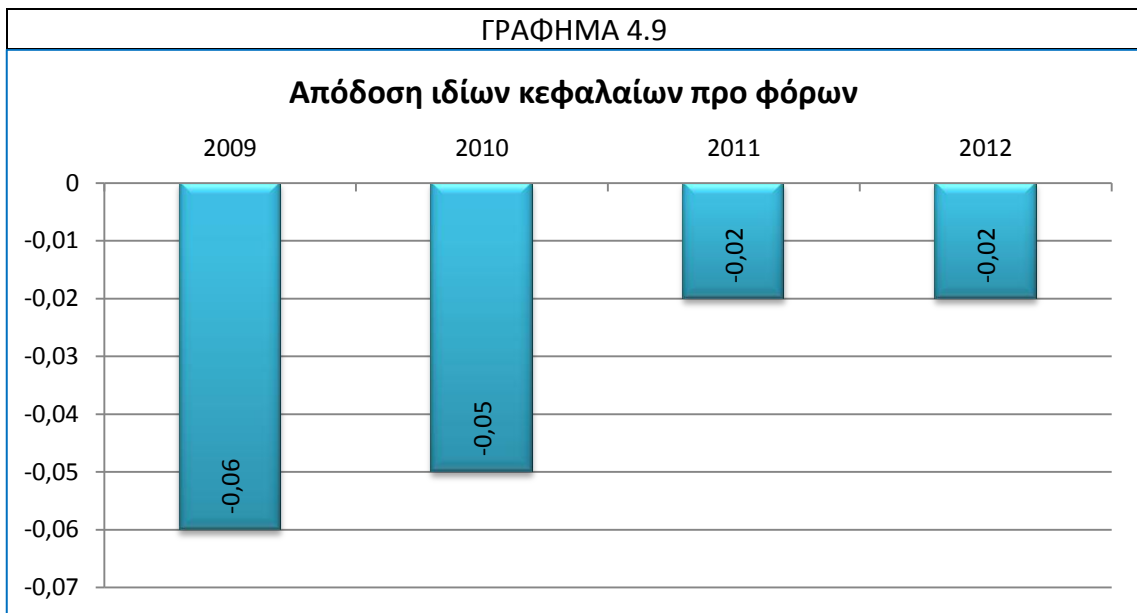

Ο αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους παρουσιάζει το ποσοστό μικτού κέρδους της επιχείρησης από πωλήσεις αξίας 100 ευρώ. Μελετώντας την πορεία του δείκτη παρατηρείται πως από το 2009 έως το 2010 αυξήθηκε κατά 3%. Το επόμενο έτος αυξήθηκε σημαντικά κατά 11% και τέλος το 2012 μειώθηκε κατά 3%. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης, τόσο καλύτερη από άποψη κερδών είναι η θέση των επιχειρήσεων. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, οι ξενοδοχειακές μονάδες κατάφεραν να είναι επικερδείς διαχρονικά. Ακόμη και το 2012 που σημειώθηκε μείωση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, ο αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ήταν 17%.

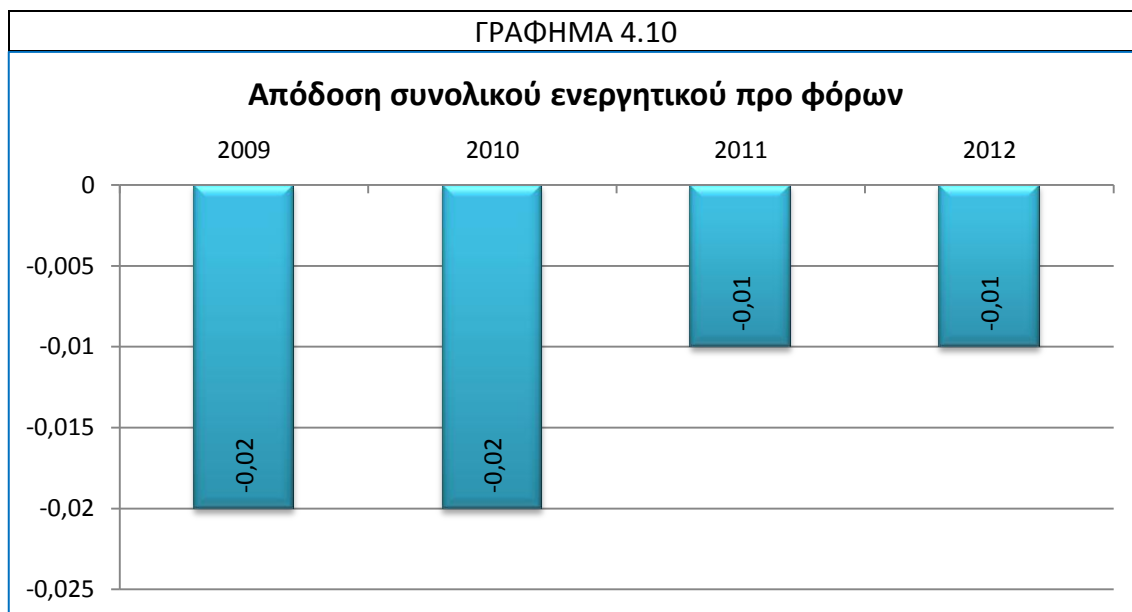

Ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου ή καθαρού κέρδους παρουσιάζει το ποσοστό καθαρού κέρδους που επιτυγχάνεται από πωλήσεις αξίας 100 ευρώ. Μελετώντας την πορεία του δείκτη παρατηρείται ότι διαχρονικά κυμαίνεται σε αρνητικά επίπεδα.

Με την πάροδο των χρόνων κατάφεραν να μειώσουν αυτά τα ποσοστά και συγκριτικά με το 2009, το 2012 η τιμή του αριθμοδείκτη καθαρού κέρδους έχει αυξηθεί κατά 7%. Το γεγονός αυτό οδηγεί στο συμπέρασμα πως πρέπει να οριστεί ως βασική επιδίωξη, η αύξηση του ρυθμού πωλήσεων για καλύτερες προοπτικές.

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων αποτελεί μέτρο για την αποτελεσματική απασχόληση των κεφαλαίων από τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Μελετώντας το γράφημα παρατηρούμε ότι ο δείκτης είναι αρνητικός διαχρονικά και αποτελεί ένδειξη για ανεπαρκή διοίκηση, χαμηλή παραγωγικότητα, υπερεπένδυση κεφαλαίων ή δυσμενείς οικονομικές συνθήκες. Ένας ακόμη παράγοντας που επηρέασε σημαντικά την πορεία του δείκτη είναι η κάμψη των κερδών.

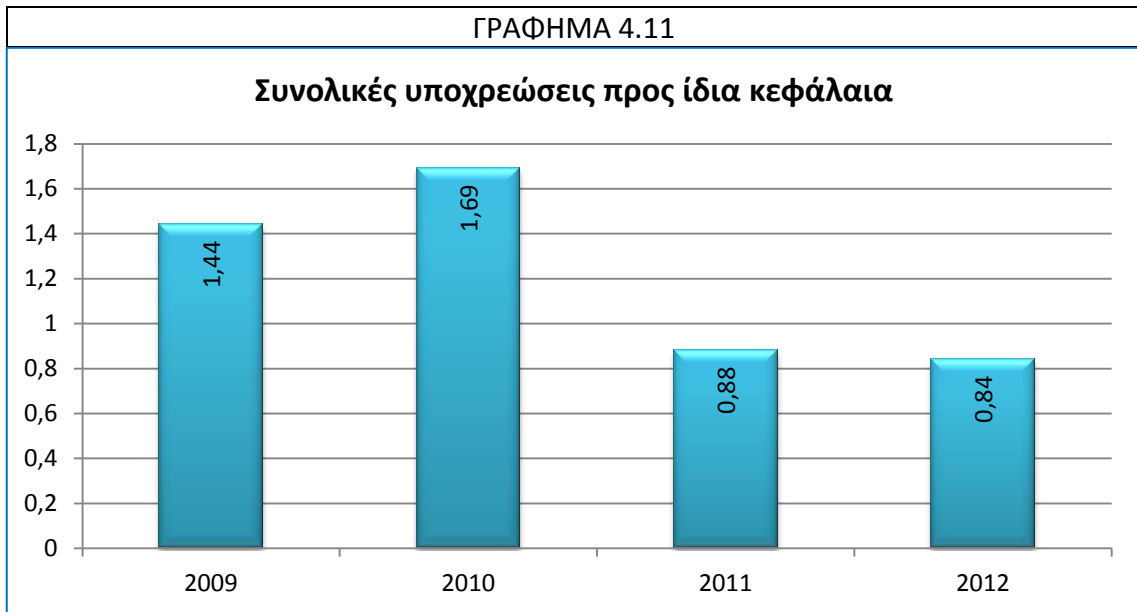
Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητα συνολικού ενεργητικού κυνάνεται σε αρνητικά επίπεδα γεγονός που καταδεικνύει ότι τα περιουσιακά στοιχεία των επιχειρήσεων, δεν έχουν την δυνατότητα να παράγουν ικανοποιητικά κέρδη. Η διοίκηση οφείλει να αλλάξει πολιτική με σκοπό να αυξήσει τα λειτουργικά κέρδη σε σχέση με το ύψος των απασχολούμενων περιουσιακών στοιχείων.

4.4 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα δεδομένα των αριθμοδεικτών διαρθρώσεως κεφαλαίων και βιωσιμότητας για τέσσερα συναπτά έτη. Με τη χρήση τους εκτιμάται η μακροχρόνια ικανότητα μιας επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της και να προστατεύει τους πιστωτές της. Επίσης βοηθούν στον προσδιορισμό των ειδών και των μορφών των κεφαλαίων που χρησιμοποιούν για την χρηματοδότησή τους.

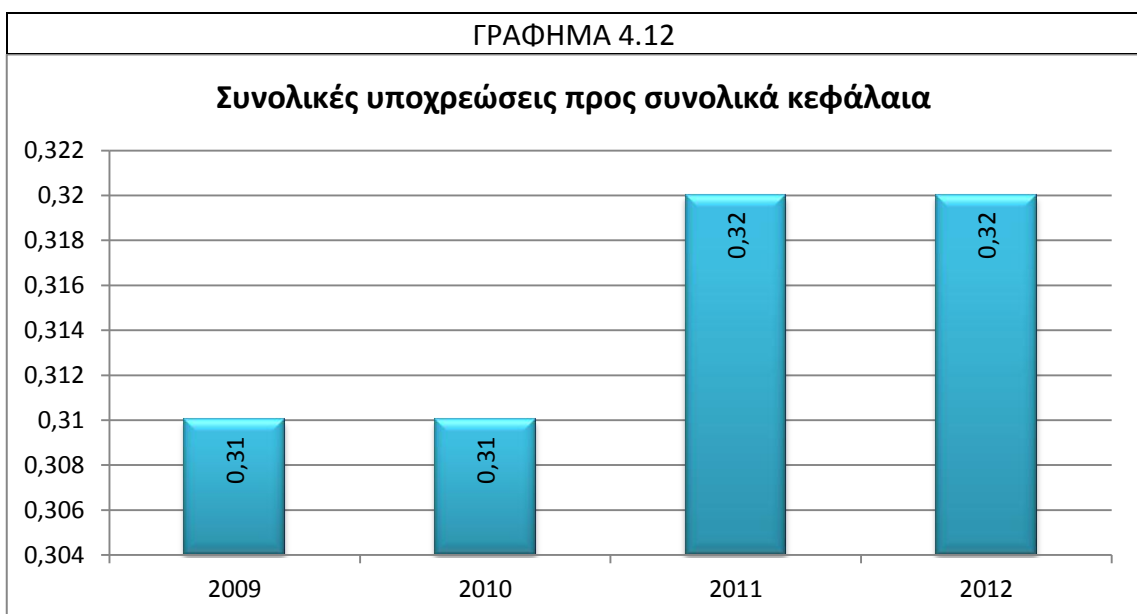
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.4 ΤΙΜΕΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ				
	2009	2010	2011	2012
Συνολικές υποχρεώσεις προς ίδια κεφάλαια	1,44	1,69	0,88	0,84
Συνολικές υποχρεώσεις προς συνολικά κεφάλαια	0,31	0,31	0,32	0,32
Κάλυψη χρηματοοικονομικών εξόδων (λειτουργικά κέρδη)	6,57	5,87	10,65	13,24

Ακολουθεί το αντίστοιχο γράφημα για κάθε αριθμοδείκτη και ερμηνεία της πορείας που ακολούθησαν από το έτος 2009 έως και το 2012.

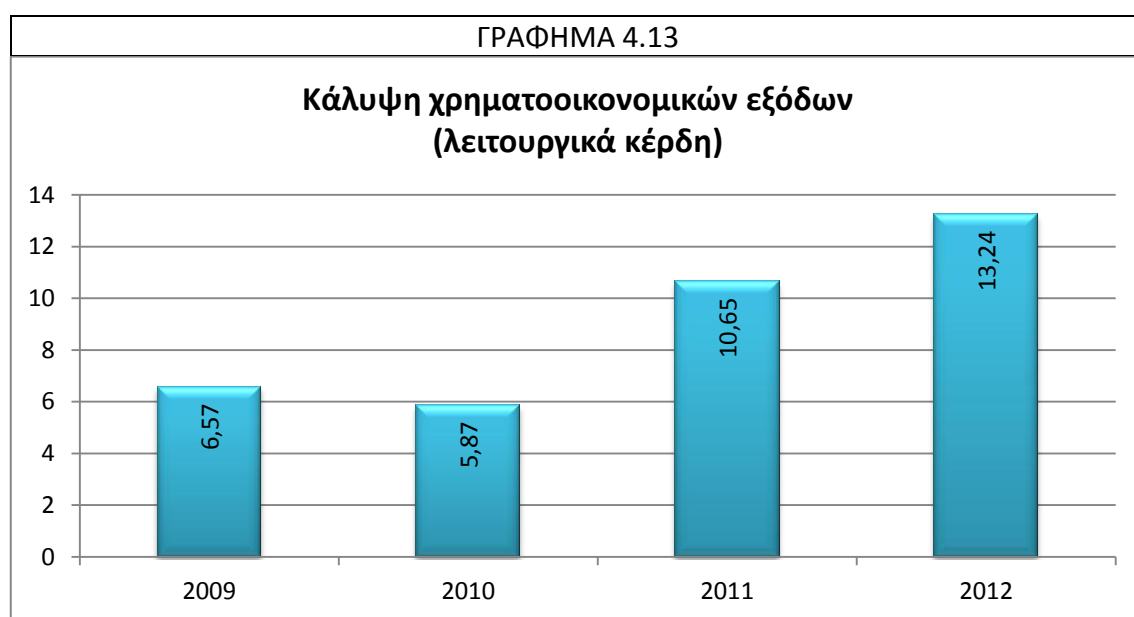

Ο δείκτης συνολικών υποχρεώσεων προς ίδια κεφάλαια δείχνει τη σχέση των ξένων κεφαλαίων προς τα ίδια κεφάλαια των επιχειρήσεων. Όσο μεγαλύτερος και πάνω από τη μονάδα είναι ο δείκτης, τόσο μεγαλύτερη υπερχρέωση σημειώνεται.

Χρησιμοποιείται από δανειστές των επιχειρήσεων για να γίνει εκτίμηση του βαθμού ασφαλείας που τους εξασφαλίζουν τα ίδια κεφάλαια, αλλά και από τις διοικήσεις των αντίστοιχων επιχειρήσεων για να αναλυθεί η κεφαλαιακή τους δομή. Κατά την παρατήρηση της πορείας του δείκτη συμπεραίνεται ότι, στα δύο πρώτα έτη που αναλύονται οι επιχειρήσεις σημειώνουν μεγάλη υπερχρέωση και στα δύο έτη που ακολούθησαν την μείωσαν και κατάφεραν να περιορίσουν τον δείκτη σε τιμές μικρότερες της μονάδας. Παρόλα αυτά η συνολική πορεία δεν μπορεί να κριθεί ικανοποιητική.

Ο δείκτης συνολικών υποχρεώσεων προς συνολικά κεφάλαια των επιχειρήσεων δείχνει τη σχέση των ξένων κεφαλαίων προς το σύνολο των κεφαλαίων των επιχειρήσεων. Χρησιμοποιείται επίσης από τους δανειστές και από τις διοικήσεις των επιχειρήσεων και αντίστοιχα με τον προηγούμενο δείκτη, τιμές μικρότερες της μονάδας θεωρούνται ικανοποιητικές. Παρατηρώντας την εξέλιξη των τιμών του δείκτη στα τέσσερα υπό ανάλυση έτη, η πορεία του δείκτη μπορεί να χαρακτηριστεί ικανοποιητική αν και τα δύο τελευταία έτη δεσμεύεται μεγαλύτερο μέρος των συνολικών κεφαλαίων σε σχέση με τα δύο προηγούμενα έτη, για την κάλυψη των συνολικών υποχρεώσεων.

Ο αριθμοδείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών εξόδων (λειτουργικά κέρδη) υπολογίζεται από το πηλίκο της διαιρέσεως των κερδών προ τόκων και φόρων με τα ετήσια χρηματοοικονομικά έξοδα. Δείχνει την δυνατότητα της επιχείρησης να πληρώνει τα έξοδα που απαιτούνται για να λειτουργήσει και τα χρηματοοικονομικά έξοδα, με τα έσοδα που δημιουργεί. Επίσης προσδιορίζει μέχρι ποιο σημείο μπορούν να μειωθούν τα κέρδη χωρίς να βρεθεί σε οικονομικό αδιέξοδο λόγω αδυναμίας κάλυψης των χρηματοοικονομικών εξόδων. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης τόσο μεγαλύτερη είναι η ικανότητα πληρωμής των χρηματοοικονομικών εξόδων. Παρατηρώντας την πορεία σημειώνεται διαχρονικά αύξηση της ικανότητας αυτής και μπορεί να χαρακτηριστεί ως ικανοποιητική.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η πτυχιακή εργασία αποτελεί μία εξωτερική ανάλυση με τη χρήση της χρηματοοικονομικής θεωρίας γνωστή ως ανάλυση αριθμοδεικτών, την οποία εφαρμόσαμε στα δεδομένα του ξενοδοχειακού κλάδου της Ρόδου για τα έτη 2009-2012. Από την ανάλυση προέκυψαν τα εξής συμπεράσματα:

Η ρευστότητα του κλάδου στα έτη ανάλυσης ακολούθησε πτωτική πορεία, παραμένοντας ικανοποιητική αλλά προμηνύοντας μία δυσμενή οικονομική κατάσταση. Ειδικότερα, η μεγαλύτερη μείωση σημειώθηκε στα ταχέως ρευστοποιήσιμα στοιχεία. Στην ανάλυση της ρευστότητας βοήθησε και οι αριθμοδείκτες δραστηριότητας.

Ελέγχοντας τους κυριότερους αριθμοδείκτες δραστηριότητας διαπιστώνεται ότι, έγινε προσπάθεια μείωσης των ημερών που παρέμεναν οι απαιτήσεις ανεξόφλητες για να επιτευχθεί μείωση της πιθανότητας ζημιών από επισφαλείς πελάτες. Ο μέσος χρόνος παραμονής των αποθεμάτων κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα και οι μειώσεις που επήλθαν δείχνουν πρόληψη του κινδύνου υπεραποθεματοποίησης. Οι ημέρες πίστωσης από τους προμηθευτές αποτελούν ένδειξη της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων και η πορεία του δείκτη δείχνει αύξηση στο διάστημα που μεσολαβεί έως την εξόφλησή τους. Επίσης το γεγονός ότι ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας του συνολικού ενεργητικού κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα, αποτελεί ένδειξη μη εντατικής αξιοποίησης των περιουσιακών τους στοιχείων.

Μελετώντας την αποδοτικότητα του κλάδου και συγκεκριμένα τον δείκτη μικτού κέρδους, παρατηρείται πως οι ξενοδοχειακές μονάδες κατάφεραν να είναι επικερδείς διαχρονικά. Σύμφωνα με την πορεία του περιθωρίου καθαρού κέρδους, θα πρέπει να οριστεί ως βασική επιδίωξη η αύξηση του ρυθμού πωλήσεων, για καλύτερες προοπτικές, Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων κυμαίνεται διαχρονικά σε αρνητικά επίπεδα και αποτελεί ένδειξη ανεπαρκούς διοίκησης, χαμηλής παραγωγικότητας ή υπερεπένδυσης. Επίσης ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας συνολικού ενεργητικού παραμένει αρνητικός και καταδεικνύει πως δεν υπάρχει η δυνατότητα παραγωγής ικανοποιητικών κερδών από τα περιουσιακά τους στοιχεία. Τέλος για την εκτίμηση της μακροχρόνιας ικανότητας του κλάδου να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις του και τους πιστωτές του, μελετήθηκαν οι αριθμοδείκτες διαρθρώσεως κεφαλαίων και βιωσιμότητας. Συγκεκριμένα ο δείκτης συνολικών υποχρεώσεων προς ίδια κεφάλαια δεν μπορεί να κριθεί ικανοποιητικός διαχρονικά και η πορεία του υποδεικνύει την κακή κεφαλαιακή δομή και την μεγάλη υπερχρέωση. Ο δείκτης συνολικών υποχρεώσεων προς συνολικά κεφάλαια παραμένει διαχρονικά σταθερός και η ικανότητα του κλάδου να καλύπτει τα χρηματοοικονομικά του έξοδα αυξήθηκε και μπορεί να χαρακτηριστεί ικανοποιητική.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Καζαντζή, Χρήστου Ι., Αρχές και πρότυπα χρηματοοικονομικής λογιστικής, εκδόσεις Business plus, Πειραιάς, 2008
2. Κουκουλής Δημήτριος Α., Στεφάνου Κωνσταντίνος Ι., Χρηματοοικονομική λογιστική, Εκδοτική Β. Γκιούρδας, Αθήνα, 2004
3. Νιάρχου, Νικήτα Α., Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων, έβδομη έκδοση, εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, Αθήνα, 2004.
4. Παπούλιας, Γεώργιος, Χρηματοοικονομική διοίκηση, πέμπτη έκδοση, εκδότης Γεώργιος Παπούλιας, Αθήνα, 2002
5. Χαλικιάς, Ιωάννης, Στατιστική: Μέθοδοι ανάλυσης για επιχειρηματικές αποφάσεις, τρίτη έκδοση, εκδοτικός οίκος Rossili και Ιωάννης Γ. Χαλικιάς, 2010

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

1. Ελληνική Στατιστική Αρχή <http://www.statistics.gr>
2. Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων <http://www.sete.gr>
3. Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος <http://www.grhotels.gr>
4. Infobank Hellastat <http://www.hellastat.gr>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΡΟΔΟΥ				
ΜΕΓΕΘΗ	2009	2010	2011	2012
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ				
Καθαρή αξία παγίων	2.261.251.958	2.516.336.366	2.493.625.953	2.372.093.469
Αποθέματα	18.813.502	22.932.614	21.518.706	25.214.912
Απαιτήσεις	353.956.093	429.824.375	434.812.873	439.920.261
Διαθέσιμα-Χρεόγραφα	235.733.434	246.485.254	229.796.466	136.108.962
Σύνολο ενεργητικού	2.877.156.214	3.222.271.133	3.187.572.356	2.980.266.696
Ίδια κεφάλαια	1.325.471.867	1.469.978.941	1.415.776.080	1.321.436.398
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	616.602.996	749.660.098	765.235.152	752.879.598
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	903.753.931	969.595.461	970.165.934	870.678.464
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ				
Κύκλος εργασιών	483.954.132	518.980.538	601.788.617	527.966.423
Κόστος πωληθέντων	422.366.140	457.799.660	491.259.722	446.972.693
Μικτά κέρδη	61.587.992	61.180.878	110.528.895	80.993.730
Καθαρά κέρδη προ φόρων	-50.612.328	-56.627.075	-46.699.586	-71.551.062

ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ			
ΜΕΓΕΘΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ % 2009-2010	ΜΕΤΑΒΟΛΗ % 2010-2011	ΜΕΤΑΒΟΛΗ % 2011-2012
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ			
Καθαρή αξία παγίων	11,28	-0,90	-4,87
Αποθέματα	21,89	-6,17	17,18
Απαιτήσεις	21,43	1,16	1,17
Διαθέσιμα- Χρεόγραφα	4,56	-6,77	-40,77
Σύνολο ενεργητικού	11,99	-1,08	-6,50
Ίδια κεφάλαια	10,90	-3,69	-6,66
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	21,58	2,08	-1,61
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	7,29	0,06	-10,25
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ			
Κύκλος εργασιών	7,24	15,96	-12,27
Κόστος πωληθέντων	8,39	7,31	-9,01
Μικτά κέρδη	-341,58	-603,24	-49,10
Καθαρά κέρδη προ φόρων	11,88	-17,53	53,22

ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΕΡΔΟΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΖΗΜΙΟΓΟΝΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ				
Αριθμός και κερδοφορία επιχειρήσεων	2009	2010	2011	2012
Σύνολο επιχειρήσεων	479	479	479	479
Αριθμός κερδοφόρων επιχειρήσεων	138	137	170	138
% κερδοφόρων επιχειρήσεων	28.99%	28.78%	35.71%	28.99%
Ύψος καθαρών κερδών προ φόρων	€14,852,405	€19,251,066	€24,742,480	€18,607,605
Αριθμός ζημιογόνων επιχειρήσεων	238	245	199	162
% ζημιογόνων επιχειρήσεων	50.00%	51.47%	41.81%	34.03%
Ύψος καθαρών ζημιών προ φόρων	€65,464,733	€75,878,141	€71,442,066	€90,158,667
Αναλογία κερδοφόρων προς ζημιογόνες επιχειρήσεις	0.58	0.56	0.85	0.85

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΚΕΡΔΟΦΟΡΩΝ ΖΗΜΙΟΓΟΝΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ			
	09-10	10-11	11-12
Αριθμός κερδοφόρων επιχειρήσεων	-1	33	-32
Ύψος καθαρών κερδών προ φόρων	€4,398,661.22	€5,491,414.29	€6,134,874.90
Αριθμός ζημιογόνων επιχειρήσεων	7	-46	-37
Ύψος καθαρών ζημιών προ φόρων	€10,413,408.30	-€4,436,075.18	€18,716,601.38